Ra. Querit̃ quo tp̃e quib⁹ ve regib⁹ hyſtoria iudith fuerit· ob hoc ꝑci
pue q2 reges qui ibi erãt notati arphaxat ⁊ nabuchod'. apud hyſtorias aſ
ſirioꝝ ⁊ medoꝝ in ordine regum nõ reperiunt̃. Apud aſſirios enim rex pri
mus magni noĩs ninus fuit· qui ĩ regione aſſirioꝝ ninum ↄdidit quã nini
uen vocant hebrei· hic poſt gentes plurimas zoroaſtem bactrianoꝝ regem
qui primus magicas inueniſſe artes dr̃ bello occidit ⁊ ipſe deceſſit. Cui ſucce
dens vxor ſemiramis totius aſye regna tenuit· babiloniam inſtaurauit ca
putq3 aſſirij regni inſti
tuit qd' diu inconcuſſa
potẽtia ſtetit. Sed cũ
arbat⁹ qui ⁊ zarbates
ꝑfectus medoꝝ natõe
meditis ſardanapal
lum regẽ ſuum babilo
nie interfecit· regni no
men ⁊ ſummam in me
dos trãſtulit. Ita nun
⁊ babilonis regnũ in
medos tranſlatũ quã
do apd' latinos, pcbaſ
pater amulij ⁊ numito
ris· auus autẽ rethſil
uie matris romuli re
gnare cepit. Partem
aũt regni tenuere chal
dei qui babiloniã con
tra medos ſibi vendi
cauerunt· cui⁹ poteſtaſ
apud medos ꝓprietas
fuit apud chaldeos·
chaldei aũt ꝓpter anti
quã vrbis dignitatez
nõ illam ſuã ſed ſe illi⁹
maluerint dicere. vñ.
Nabuchodonoſor ⁊
ceteri vſq3 ad cyrum
q̃uis viribus potẽtes
⁊ nomine clari legant̃
in numero regũ nõ ha
bent̃ illuſtrium. Eo au
tẽ tp̃e quo azariaſ qui
⁊ ozias ſup duaſ trib⁹
in hieruſalẽ regnabat
⁊ ieroboam filius ioaſ
ſup. x. tribus in ſama
ria regnum aſſirioꝝ ꝑ
arbatuz ẽ deſtructũ at
q3 ad medos tranſla
tum· ⁊ interim ſine pri
cipibus res agebat̃ vſ
q3 ad deiocũ regez me
doꝝ q̃ et barbanam
cõdidit ciuitatem. In
medio autez tp̃e chal
dei ꝑualebant. Deni
q3 theglafalaſſar ⁊ ſal
manaſar ⁊ ſennache
rib reges aſſirioꝝ iiſdẽ
tẽporibus iudeos va
ſtauert̃ atq3 captiuaue
runt anteq̃3 deiocus
apud medos regna
ret· poſtea autem nabuchodonoſor ieroſolimam vaſtauit. Inuenimus
tamẽ inter arbatũ ⁊ deiocũ aliquoꝝ regum medoꝝ introducta in cronicis
nomina· vbi refert̃ poſt arbatũ. xxviij. annis regnantẽ ſoſarmũ annis. xxx.
in medis regnaſſe· poſt eũ medirnũ annis· xl· cui ſucceſſit chalduceas annis
xxxi· illi. deiocus. liiij. poſt eũ regnauit frabates annis. xx. deinde ſciarſares
ſiue diocles ãnis. xxxij. q̃ moriẽs impium aſtriagi dedit quẽ cyrus rex pſa
rum ipſius ex filia nepos regno priuauit ac regnum medoꝝ in pſas trãſtu
lit qui babiloniã vaſtauit occidens balthaſar abnepotẽ nabuchodonoſor
regis babilonis iuuãte dario vt teſtat̃ ioſephus ꝓpinquo ſuo aſtiagi filio
annos etatis. lxiiij. habẽte. His regũ ſucceſſionib⁹ cognitis diligẽs lector
facilius indagabit· cui ꝑdictoruz regum maxime ↄueniat ordo narratõnis
ſed euſebius in cronicis ſuis aſſerit cambiſem filiuz cyri qui poſt patrẽ. xxx.
annis regnantẽ. viij. annis in pſide regnauit ab hebreis nabuchodonoſor
vocari ſub quo iudith hyſtoria ſcripta ſit. Sed q2 iſta hyſtoria dicit arfax
ath regem medoꝝ nõ inuenio quomõ regnũ aſſyriorum a medis vaſtatũ
atq3 deſtructũ rurſus ipſis medis ꝑualuerit· ſi cambiſes nabuchodonoſor
intelligit̃ niſi forte dicat̃ ꝙ cambiſes qui gẽtes finitimas impugnaſſe ⁊ egy
ptum ſupaſſe dr̃ · cũ regnũ aſſyrioꝝ atq3 pſarum, vnum eſſet aliquẽ regẽ no
mine arphaxat in me
dia repugnãtem vice
rit atq3 ſuo impio ſub
iugauerit.

C. I.

Arphaxat Ra.

Myſticẽ. Per arpha
xat ſupbi exprimũtur
quoꝝ conatus ⁊ labor
q̃ p vaſtum tumoris ⁊
elationis agit̃ facile in
poteſtatem nabuch. i.
dyaboli cadit· ipſe eſt
eñ rex ſup omẽs filios
ſuperbie.

Ecbathanis

Que medie prouincie
metropoliſ ẽ quã deio
cus medoꝝ rex ↄdidit
ſ arphaxat mirabiliter
ãplificauit ſic̃ daniel
ꝓpha ſm ioſephũ ſub
dario rege in eadẽ ciui
tate medie manſoleuz
valde ꝑclarum ↄſtru
ctũ mira arte poſuit ꝙ
quacũq3 die cernit̃ ea
dẽ conſtructũ putatur
q2 ſic pulchritudo no
ua ⁊ materia ſolida.
Ibi vſq3 hodie reges
pſarum atq3 medoꝝ
ſepeliunt̃· ⁊ cui hec cu
ra ↄmittit̃ ſacerdos iu
deus eſt.

In gloria qua.

Hi in curribus· et hi
in equis· ⁊c. Sed dñs
currũ pharaonis et ex
citũ ei⁹ ꝓiecit in mare·
ergo qui gl'atur: ĩ dño
glorietur.

In campo ma

Noib⁹ locoꝝ notant̃
regiões gentiũ. Sic̃ eñ
coſmoſgraphi ſcribũt
a fluuĩe yndo q̃ ẽ ab ori
ente vſq3 tigrin q̃ ab
occaſu· he regiones ſũt
aracuſia. pthia. aſiria
pſida. ⁊ media. ⁊ mon
tuoſe ⁊ aſpe. A ſeptem
trione hñt caucaſũ mõ
tem. a meridie mare ru
brũ ⁊ ſinũ pſicũ. In me
dio ſui fluuĩa ꝑcipua ydaſpem ⁊ ardinũ. In his enĩ ſũt gẽtes. xxij. ſ generalr̃
dr̃ pthia ſepe ⁊ media a tygri vſq3 eufratẽ. Meſopotamia ẽ icipiẽs a ſeptẽ
trione iter mõtẽ taurũ ⁊ caucaſũ· cui a meridie ſuccedit babil'. deiñ chaldea
nouiſſime arabia· q̃ iter pſicũ ⁊ arabicũ· anguſto tr̃e tractu orientẽ v̾ſus ex
tendit̃. In his ſunt gẽtes xxij. Sicq3 factũ ẽ vt duo potẽtiſſima regna iter
ſe cõfligẽtia pl'imas gẽtes ex cõfinijs cõparẽt ⁊ demũ victoriaſ ad chaldeos
vl' aſſyrios cõceſſerit

Tunc exalta. Cũ dyabol⁹ pditoꝝ multitudi
nẽ ſue volũtati ſubijcit eleuat̃ cor ei⁹ ꝓprie illud aſſignãs v̾tuti ñ diuine ꝑ
miſſioni ⁊ eo magis ardeſcit ad plurimoꝝ pditoꝝ deſtructionẽ q̃ ſe uidet q̃
buſdã ꝑualere p prauã ſuggeſtionẽ. vñ ſequit̃ Et miſit ad omnes.

Et miſit ⁊c. Dyabolus ꝑ diuerſas ꝓuincias legatos mittit cũ turbaz

Prologus in libruz iudith. Incipit.

Apud hebreos liber iudith iter agiographa legit̃: cui⁹ autoritas ad roborã
da illa q̃ in cõtentõe veniũt· minus ydonea iudicat̃. Caldeo tamen ſer
mone cõſcriptus: inter hyſtorias cõputatur. Sz q2 hũc librũ ſyno
dus nicena in numero ſcãꝝ ſcrip
turaꝝ legit̃ cõputaſſe· acquieui po
ſtulatõi veſtre· ymmo exactõi· ⁊ ſe
poſitis occupatõibus quib⁹ vehe
mẽter artabar· huic vnã lucubrati
unculaz dedi: magis ſenſũ e ſenſu
q̃3 ex verbo verbũ trãſferẽs. Mul
toꝝ codicũ varietatẽ vitioſiſſimaz
ãputaui: ſola eniz q̃ intelligẽtia ite
gra in verbis caldeis inuenire po
tui· latinis expſſi. Accipite iudith
viduam· caſtitatis exemplũ· ⁊ triũ
phali laude ꝑpetuiſ eã ꝑconijs de
clarate. Hãc eni non ſolũ feminiſ
ſz et viris imitabilẽ dedit: q̃ caſtita
tis ei⁹ remunerator· virtutẽ ei talẽ
tribuit· vt iuictũ oĩbus hominib⁹
vinceret: ⁊ inſupabilem ſuperaret.

C. I.

ſuperbi.
Arphaxat
quo tempore hyſtoria iudith prenotatur.
itaq3 rex medoruz
ſuperbi eniz ſup omẽs
ſubiugauerat mul
eſſe cupiunt.
tas gẽtes imperio
amplificauit deioc⁹ eni
ſuo et ipſe edifica
condidit.
uit ciuitatem potentiſſimã quã ap
pellauit egbathanis Ex lapidibuſ
fortitudo
ſtabilibus omne enim quadrum eſt ſtabile·
quadratis ⁊ ſectis fecit muros ei⁹
pulcritudo in longitudine· lxx·
enim oẽ quadratum ſtabile vt fortis vt pulcra
in altitudine cubitoꝝ ſeptuaginta
vt iexpugnabilis eſſet.
et ĩ latitudine cubitoꝝ trigĩta: tur
res vero eius poſuit in altitudine
magnitudo.
cubitorũ centum· Per quadrum
vero earum latuſ vtrũq3 vicenoꝝ
peduz ſpacio tendebatur: poſuitq3
portas eius in altitudine turrium
ex hoc ope
nõ vere q2 ſolus de⁹ potens ſicut ſolus bonus.
Et gloriabatur q̃ſi potens in potẽ
non dei a quo omnis poteſtas.
non dei ſunt enim quadrige dei. de quibus dicit̃· quadrigas
tia exercit⁹ ſui· ⁊ ĩ gl'a quadrigaꝝ
aminadab· et alibi quadrige ſalomonis de qui bus dr̃ in cãticis·
ſuarum. Anno igitur duodecimo
quem alij cambiſem putãt
dyabolus
regni ſui · nabuchodonoſor rex aſ
fortis armatus cuſtodit atriũ
demonum· aſſyria enĩ dirigens vel coarguẽs
ſyrioruz qui regnabat ĩ niniue ciui
tate magna. pugnauit cõtra arpha
xat· ⁊ obtinuit eũ ĩ campo magno
qui appellat̃ ragau circa eufraten
⁊ tygrim ⁊ iaſodon ĩ campo erioch
regis elicorum. Tunc exaltatuz eſt
regnuz nabuchodonoſor ⁊ cor ei⁹
turbã malignorũ ſpirituũ
eleuatum ẽ. Et miſit ad oẽs q̃ habi
tabãt in cilicia ⁊ damaſco ⁊ libano
⁊ ad gentes que ſunt in carmelo ⁊
cedar· ⁊ inhabitantes galileam: in
campo magno eſdrelon· ⁊ ad oẽs
nec fideles quietes eſſe patitur.
qui erãt in ſamaria et tranſflumẽ

malignoꝝ ſpirituū ad
ſeducēdas gētes ꝑ to-
tum orbē diſꝑgit nec
ꝑcit dignitati nec ho-
nori· omnes ad geben
nā trahere cupit ⁊ face
re filios ꝑditōnis· fide
les quoqꝫ eſſe ſecuros
nō patit᷑· q̇ ꝑ hieruſa-
lem ⁊ iordanis nomen
ſignificant᷑· nec ſatis ē
ei ethnicos abſorbere
niſi etiā xp̄ianos poſ-
ſit deuorare. vnde iob
Abſorbebit fluuiū ⁊ ñ
mirabit᷑· ⁊ habet fidu-
ciam ꝙ influat iorda-
nis in os eiuſ. Et iteꝝ
Eſce ei⁹ electe· ſ̄ cōuis
multos ſuper a multiſ
ꝯtemnit᷑. vnde · omēs
vno ore ꝯtradixerunt
Tunc indig.
Dyabolus ꝓpt̄ a ſuper
bia excecatus cū det ſi
bi impium toti⁹ orbis
cōtendens vt abſtra-
ctoſ a cultu pietatiſ cō
ſortes ſuos faciat īpie
tatis qui de potētia re
gni exultās ait. Aſcen-
dam in ce. ⁊c. Et in e-
uangelio hec oīa tibi
dabo ſi ca. ado. me.

Tunc holofer
nes. Holofernes ille
pricipes gentiū qui ec-
cleſiā ꝑſecuti ſūt signi-
ficat aut antixp̄m ꝑdi-
tionis filiū in quē tot⁹
ſathanas introibit vt
faciat q̄ nō fecerūt pa-
tres ſui· ⁊ deum patrū
ſuoꝝ non reputabit q̇
aduerſus omīa regna
ꝯſurget· ⁊ veniet ī mul
titudine magna vt cō
terat ⁊ interficiat · ⁊ ta
bernaculū ſuū ſuꝑ mō
tem inclitū · ⁊ ſanctum
ponat vbi diuinit⁹ cō
tritus corruet· hec ē be
ſtia cui iuxta apocal᷑.
dracho virtutē ſuam
⁊ potentiam dabit vt
omnes adorēt dracho
nem q̇ beſtie talē dedit
poteſtatem.

iordanem vſqꝫ hieruſalē· et omnē
terram ieſſe quouſqꝫ ꝑueniatur ad
mōtes ethiopie. Ad hos oēs miſit
nūcios nabuchodonoſor rex aſſy
riorum: qui oms vno animo ꝯtra
ſ nūcios ſ infecto negocio
dixerunt· et remiſerūt eos vacuos
†malignus hoſtis licet ſuꝑatus ab incepta ma
licia nō deſiſtit· ſꝫ iterū bellum intendit et totū
ac ſine honore abiecerūt. †Tunc in
furoris ſui effundit tumultum. ſ filiorū ſuꝑbie
dignatuſ nabuchodonoſor rex ad
omnē terram illā: iurauit ꝑ thronū
ſ amator eſt potētie et glorie
⁊ regnū ſuū ꝙ defēderet ſe de om
nibus regionibus his.

Ca. II.

Anno tercio
decio nabuchodono
ſor regis. viceſima et
ſecunda die menſis primi: factum
ſ ſententia·
eſt verbum in domo nabuchodo
noſor regis aſſyriorum: vt defēde
†demones qui minorib⁹ ꝓſunt in quib⁹ cōfidit
ret ſe. Vocauitqꝫ oēs † maiores na
quib⁹ ſecreta cōmittit
tu· oēſqꝫ duces ⁊ bellatoreſ ſuoſ· ⁊
ſ ſecretum
habuit cum eis myſteriū cōſilij ſui
ſ aꝑuit
Dixitqꝫ cogitationē ſuā in eo eſſe
ſ tā bonos ꝙ̄ malos· ſ ſuꝑ pecc⁹ tuū gradie
vt omnē terram ſuo ſubiugaret im
ris et terram comedes·
perio· Quod dictū cum placuiſſet
ſ omnes eni demones ſunt potentie amatores
oibus vocauit nabuchodonoſor
rex holofernem principem militie
ſue· et dixit ei: Egredere aduerſuꝫ
oē regnū occidētis · ⁊ ꝯtra eos ꝑci
pue q̄ cōtēpſerūt iperiū meū. Non
ſ qꝛ pſecutionem magnā excitabit inimic⁹ an
tichriſtus in vniuerſo mundo ſ erit enim
ꝑcet oculus tu⁹ vlli regno: oēmqꝫ
talis pſecutio qualis nec ante fuit nec erit·
vrbem munitam ſubiugabis mihi
Tunc holofernes vocauit duces
†pleroſqꝫ qui firmitatem fidei et virtutuꝫ excel
⁊ magiſtratus † virtutis aſſiriorum
lentiā habere videnᷤ
⁊ dinumerauit viros in expeditiōe
ſicut ꝑcepit ei rex· centū viginti mi
lia peditū pugnatorum· ⁊ equites
ſagittarios .xxxij. milia. Omnem
qꝫ expeditionem ſuam fecit. p̄ire
in multitudine innumerabiliū ca
melorum· cū his q̄ exercitib⁹ ſuffi

cerent copioſe: boum quoqꝫ armē
ta· gregeſqꝫ ouium· quoꝝ non erat
numerus. Frumētum ex omi ſiria
in tranſitu ſuo ꝑari cōſtituit. Aurū
vero ⁊ argētū ꝺ domo regis aſſūp
ſit multum nimis. Et ꝓfectus ē īpe
⁊ omnis exercitus cum quadrigiſ
⁊ equitibus ⁊ ſagittarijs. q̄ coope
ruerunt faciem terre ſicut locuſte.
Cumqꝫ ꝑtranſiſſet fines aſſirioruꝫ
venit ad magnos mōtes auge qui
ſunt a ſiniſtro cilicie: aſcēditqꝫ oia
ſ virtutum excellentiā
caſtella eoꝝ· ⁊ obtinuit oēm muni-
tōnē. Effregit aūt ciuitatē opinatiſ
ſimā melothi· ꝑdauitqꝫ oms filios
tharſis ⁊ filios iſrael qui erant con
tra faciem deſerti · ⁊ ad auſtrū ter
re celeon. Et tranſiuit eufraten · et
† ipſos eni paſtores aſtucia ſua frangit qui pre
venit i meſopotamiā · † ⁊ fregit oēs
ſunt dominico gregi
ciuitates excelſas que erant ibi a
torrente mābre vſqꝫ quo ꝑueniat
ad mare· ⁊ occupauit terminos ei⁹
a cilicia vſqꝫ ad fineſ iaphet q̄ ſunt
ad auſtrum. Adduxitqꝫ oms filioſ
ſ ſcie virtutē
madian. ⁊ ꝑdauit oēm locupletatō
†acquieſcere nolentes †pena corporali
nem eoꝝ· oēſqꝫ † reſiſtētes ſibi † occi
ſ facile delicioſi vincunt
dit in ore gladij. Et poſt hec deſcē
dit in campos damaſci i dieb⁹ meſ
ſ flama inuidie ſ vtile
†de quib⁹ exijt q̄ ſemiat ſe· ſ· ſu·
ſis ⁊ ſuccendit oia ſata: † omneſqꝫ
ſ iocundum ſ fructuoſū ſ gladio ꝑſecut.
ſ ideo ſ ſubitos
arbores ⁊ vineas fecit incidi· ⁊ ce-
cidit timor illius ſuper omnes in
ſ carnales terrena amātes· alij enim his viſiſ ꝑ
ꝓpinquū redemptoris aduentū expectāt leta
bundi qui ꝑegrini et hoſpites ſunt ſuꝑ terrā
ſ ve ſuꝑ inhabitātes terrā
habitantes terram.

C. III.

Tunc miſerūt
legatos ſuoſ vniuerſaꝝ
vrbium ac ꝓuinciarū reges ac ꝓn
ſ elationis
cipes ſirie ſcꝫ· et meſopotamie· et
ſ ſublimis ſ vana ſ veniētes vel intrantes
†cetus luctus vel vomitus eius
ſirie ſobal ⁊ libie atqꝫ † cilicie: q̄ ve
nientes ad holofernem dixerunt:
Deſinat indignatio tua circa nos.

Tuncqꝫ pertran
ſiſ. fi. aſ. R. Per di
uerſas ꝓuintias ⁊ no
mīa locoꝝ q̄ in hyſto
ria continent᷑: ꝑſonaꝝ
diſtinctiōes ⁊ graduū
⁊ dignitatū deſignan
tur· ex quib⁹ omnibus
dyabolus vendicat ſi
bi aliquā ꝑtē nec pug
ne formidat difficulta
tem ſ̄ grādis potentie
grādē certat efficere ru
inam.
Predauitqꝫ om
nes. Sciētie vtilita
tem auferēs ⁊ cetera q̄
bus ſeruire debuerāt
deo ⁊ in vſum ſeruitij
ſui cōuertens reſiſtēteſ
occidit in ore gladij· q̄
quos flectere ad cōſen
ſum nequit corꝑaliter
occidit.
Deſcēdit i cam.
da. Damaſcus pot⁹
ſanguinis interpretat᷑
in qua principes genti
um exprimunt᷑ qui ſiti
unt ſanguinē fidelium
maxime in tp̄e meſſis.
id ē. i ꝯſummatione ſe
culi debachante ꝑ lati
tudinē orbiſ furore an
tichriſti. C. III.
Tunc miſerunt
Potentes ſeculi ⁊ vo
luptatū amatores· qui
ꝑncipē mūdi ſtudēt re
conciliare ſibi vt mor
tis ꝑiculum ⁊ volupta
tis detrimentū euade
re poſſint de quib⁹ dr̄.
qui vult eſſe amic⁹ h⁹
ſeculi inimicuſ dei con
ſtituit᷑. In his enī ſoli
citudo hu⁹ ſeculi ⁊ fal
latia diuitiaꝝ ſuffocat
verbū ⁊ fructū nō facit
hi enī ſcd̄m noīa haꝝ
ꝓuinciarum ſuꝑbia ex
tollūt᷑ uanitatē ſequūt᷑
terrā duab⁹ vijs ingre
diunt᷑ ⁊ cetuꝫ lugentiū
vel luxurie ſue ꝑenas
luentiū in īferno ſocia
bunt᷑ vbi ad calorē ni
miū tranſibūt ab aq̄s
niuiū ⁊ uermis eoꝝ nō
morietᷣ· ⁊ ignis non ex
tinguetur.

ſ nobis in delicijs mundi
Melius ē eni vt viuētes ſeruiam⁹
ſ dyabolo ſ principi tenebrarū harum
tibi nabuchodonoſoꝛ regi magno
ſ antixpo
ꝛ ſubditi ſimus tibi q̄ꝫ moꝛienteſ
cum interitu nr̄o.ipi ſeruitutis no
ſtrę damna patiamur. Omis ciui
tas noſtra · omniſq; poſſeſſio oēs
mōtes ꝛ colles ꝛ campi ꝛ armenta
boum·gregeſq; ouiū ꝛ caprarū·e-
quoꝝq; ꝛ cameloꝝ·ꝛ vniuerſę facł
ſ volūtate ſ vtere vt placeat
tateſ noſtrę atq; familię i cōſpectu
tuo ſunt. Sint omia ſub lege tua.
ſ naturales vel imitatores vel opa
Nos etiā ꝛ filij noſtri ſui tui ſum⁹
ſ qui tui pacifici ſ nō repugnā tibus.
Ueni nobiſ pacificus dn̄s ꝛ vtere
ſeruitio noſtro ſicut placuerit tibi.
ſ pato iumento ſ in aptum op⁹ ſ cōſilio
Tunc deſcendit de montibus cū e
ſupbie ſ turba pſecutoꝝ ſ vt putant filij
quitibus in virtute magna ꝛ obti
ſ chaim †carnalē terrā amantes
nuit omnē ciuitatem ꝛ oēm †ihabi
tantem terrā. De vniuerſis aūt vr
†pollentes ingenio·coꝛpis virib⁹ pcellentes.
bibus aſſumpſit ſibi † auxiliarios
ſ cōtra ſanctos
viros foꝛtes ꝛ electos ad bellum.
ſ ioco
Tantuſq; metus pꝛuicijs illis icu
ſ pcedentes
buit·vt vniuerſarū vrbium habita
ſ quoꝝ ruina facilioꝛ
toꝛes·pncipeſ ꝛ honoꝛati ſimul cū
ſ ſequentibus
populis exirent in obuiā venienti
excipientes eū cum coꝛonis ꝛ lāpa
ſ ve vobis qui ridetis nunc ⁊c.
dibus.ducētes choꝛos in tympa-
nis ꝛ tibijs. Nec iſta tn̄ facientes
ferocitatez eius pectoꝛis mitigare
ſ munitiones et latebras
potuerūt. Nam ꝛ ciuitates coꝛum
ſimulatōis qua ſe impune peccare fingebant.
deſtruxit·ꝛ lucos eoꝝ excidit Pre
ſ antixpo ſ dyabol⁹
ceperat enim illi nabuchodonoſoꝛ
ſ vult eni ſolus coli et adoꝛari.vn̄ et xpo
rex·vt oms deos terrę extermiaret
dixit·hec omnia tibi da.ſi.c.a.m.
videlz vt ipe ſol⁹ diceret de⁹ ab hiſ
natōibus q̄ potuiſſent holofernis
potēcia ſubiugari. Pertranſiens
ſ ſupbos ſ vanitatem vetuſtatis ſeqn̄tes
aūt ſiriā ſobal·ꝛ omnē appamiam
ſ arrogantiā
omnēq; meſopotamiam · venit ad
ſ terrenos
idumęos in terra gabaa: accepitq;
ſ cōtra eos q̄ deca
ciuitates eoꝝ·ꝛ ſedit ibi p triginta
loguz ſub fide trinitatis debent implere
dies in q̄bus diebus adunari pre
ſ ſeruientes
cepit vniuerſū exercitū virtutis ſuę

C. . . . IIII.

ſ tpe perſecutioniſ
Tunc audiētes
ſ iſraelite deū videntes
hęc filij iſrł qui hitabant
ſ cōfeſſionis ſ inſtantia
terraz iuda:timuerūt valde a facie ei⁹
ſ coꝛpis ſ animi ſ ſpūales
Tremoꝛ etiā ꝛ horroꝛ inuaſit ſenſ⁹
ſ ecclię q̄ ē templū dei
eoꝝ: ne hoc faceret hieruſalem ꝛ tē
ſ gentib⁹
plo dn̄i·q̄d fecerat ceteris ciuitati-
ſ pdicauerunt
bus ꝛ templis eorū. Et miſerūt in
ſ in omnes illos qui cuſtodire debent.ſamaria
enim cuſtos interpretat ſ ne alicubi ſit aditus
hoſtis
omnē ſamariā per circūitum vſq;
ſ quacūq; patet eccleſia ·ihericho enim interp
tatur luna q̄ ecclīam ſignificat
ſ admonitionibus
iericho·ꝛ poccupauerūt oms ver
ſ qui alios cuſtodiunt ſ robuſtos viros et ſtu
dio virtutū excelſos ſ fidei virtutū
tices mōtiū. Et muris circūdederūt
ſ greges ſibi cōmiſſos ſ ſcientiaz
ſcripturarum vn̄ fideles viuunt
vicos ſuos·ꝛ cōgregauerūt frumē
†xp̄s ſacerdos magn⁹ qui dicit ego ſum reſurre
ta in pparatōez pugnę† Sacerdos
ctio et vita heliachim eni dei reſurrectio
etiā eliachim ſcripſit ad vniuerſos
†qui eſt contra delectationem mundi q̄ ad deſe
q̄ erāt cōtra eſdrelon q̄ eſt† cōtra fa
ctionē ducit.dothaim enim defectionē ſonat
ciem campi magni iuxta dotaym.
ꝛ vniuerſis p quos vię trāſitus eē
ſ ſublimitates igenioꝝ
poterat:vt obtinerēt aſcenſus mō
ſ in hoc eni dyabol⁹ ecclīam impugnat
tium per quos via eſſe poterat ad
ſ ſubtile
hierlēz ·ꝛ illic cuſtodirēt vbi angu
ſtum iter eſſe poterat inter mōtes.
ſ admoniti
Et fecerunt filij iſrael:ſcd̄m q̄ cōſti
tuerat eis ſacerdos dn̄i eliachim.
ſ intentiōe coꝛdis ſ vnanimis
Et clamauit omis popul⁹ ad dn̄m
ſ multum enim valet dep̄catio iuſti aſſidua
ſ in ieiunijs
inſtantia magna·et humiliauerūt
animas ſuas in ieiunijſ ꝛ oratōib⁹
ſ ſenſualitates ab illicitis deſiderijs caſtigātes
ipſi ꝛ mulieres eoꝝ. Et induerūt ſe
ſ doctoꝛes cum populo penitentiā agētes
†innocentes p̄ces in cōſpectu domini
ſacerdotes cilicijs ꝛ† īfantes pſtra
uerunt cōtra faciē templi dn̄i ꝛ al-
ſ ſeipſos q̄ hoſtiā imolāt deo †cōpūctōe pnīt.
†ſic ſ coꝛde·oꝛe·et opere
tare dn̄i †opuerūt cilicio† Et clama
ſ qui ſolus ſaluare poteſt ſ q̄d carita
tis vnanimitate petit cito impetrat
uerunt ad dn̄m deum iſrael vnani
ſ a deo ꝯ pmiſſione fit ſ dyaboli ſ innocē
tes ſimplices
miter:ne darētur in p̄dam īfantes

ſ debiles ſubditi ꝑ diuerſa vicia
eorū· ⁊ vxores eorū in diuiſionem
ſ eccleſie
et ciuitates eoꝝ in exterminium· ⁊
ſ qui ſancti eſſe videbant ſ pctōꝝ
ſancta eorū in pollutiōem ⁊ fierēt
ſ xpūs
ī opprobrium gētibus. Tūc eliach
ſ ſcdm ordinē mel. ſ ſup omnes
ym ſacerdos domini magnus cir-
ſ ꝑ ſe et ꝑ nūcios ſuos ſ deum videntes
cuiuit omnē iſrael: allocutuſq̃ ē
ſ quaſi cōfidite· exaudite ſunt orōes vr̄e
eos dicens: Scitote qm̄ exaudiet
ſ aſſidue
dominus p̄ces veſtras: ſi manētes
ſ actione ſ finis nō pugna coronat
ꝑmāſeritis in ieiunijs ⁊ orōnibus
ſ vt placcatis domino
in cōſpectu dn̄i. Memores eſtote
moyſi ſerui domini· q̄ amalech cō-
fidētem in virtute ſua ⁊ in potētia
ſua ⁊ in exercitu ſuo ⁊ in clypeis
ſuis ⁊ ī curribus ſuis et ī equitibus
ſuis: nō ferro pugnādo· ſed p̄cib⁹
ſ pſtrati
ſanctis orādo deiecit. Sic erūt vni
† qui perſeuerauerit vſq̄ in finem ſa. e.
uerſi hoſtes iſrael: ſi †pſeuerauerit
in hoc ope quod cepiſtis. Ad hanc
ſ pdicatorum xp̄i. ſ fideles
igit̄ exhortatōnem eius dep̄cantes
ſ in orōne cōfortati ſ bn̄placentes
dominū· ꝑmanebāt ī cōſpectu dn̄i
ſ ſacerdotes
ita vt etiā hi qui offerebāt domino
olocauſta· p̄cincti cilicijs offerrēt
ſ memoria fragilitatis
ſacr̄ificia domino· ⁊ erat cinis ſuper
ſ mentes ſ cor cōtri· et h· de⁹ n̄· deſ.
capita eorum Et ex toto corde ſuo
ſ vnanimes in orōne
oms orabāt deū vt viſitaret popu
lum ſuum iſrael.

Ca. — v.

Nunciatumq̃
ſ ſpūali
eſt holoferni principi mi
ſ fideles
litie aſſyriorum q̄ filij iſrael p̄para
ſ malis ſ fidenti aīo omnem
rent ſe ad reſiſtēdum ac montium
ſupbiam deteſtat̄ per quā maxime aduerſarij ir
itinera ꝯcluſiſſēt: ⁊ furore nimio ex
rumpere ſtudent.
arſit in iracundia magna Uocauit
ſ qui turbidi et incōſiderati ſ qui ſine lege
q̄ omnes principes moab ⁊ duces
†querunt hec pſecutores adinuicē qui ſint quā
amon· et dixit eis. † Dicite mihi qs
te conſtantie
ſit ppl's iſte q̄ mōtana obſidet: aut
ſ munitōes fidi
que ⁊ quales ⁊ quāte ſint ciuitates
eorum· que etiā ſit virtus eorum:
aut q̄ ſit multitudo eorum· vl' quis

ſ q̄ potens
rex militie illorū· et q̄re p̄ oibus q̄
ſ luce fidei et ſcie quibus principes tene
habitāt in oriēte iſti cōtempſerunt
hrarum facilius expugnant
nos· ⁊ nō exierunt in obuiā nobis
ſ quaſi principes hereticorum.
vt ſuſcipent nos cum pace? Tunc
ſ quilibet ydolatrie deditus
achior dux omniū filiorū ammon
rn̄dēs ait. Si digneris audire do-
mine· dicam veritatem in cōſpectu
†popul⁹ dei habitat ī mōtanis egyptij ī cāpis
tuo de populo iſto qui †in mōtanis
habitat. ⁊ nō egredietur verbū fal
ſum ex ore meo. Populus iſte ex
p̄genie caldeorum ē. Hic primum
in meſopotamia habitauit: qm̄ no
ſ ignē et alios ſ gentiū
luerūt ſequi deos patrū ſuorū qui
erant in terra caldeorū. Deſerētes
ſ religionem
itaq̄ cerimonias patrū ſuorū que
ſ mali ſunt in multitudine boni in vnitate
in multitudine deorū erant· vnum
deū celi coluerūt: qui et p̄cepit eis
ſ mente et corpe
vt exirēt inde ⁊ hitarent in charrā
ſ verbi dei
Cūq̄ operuiſſet omnem terrā fames
ſ in hieruſalem aſcēdit in egypto deſcēditur
deſcenderūt in egiptum illic ꝑ qua
ſ multiplicati ſūt ſup numerū
dringētos annos ſic mltiplicati ſūt
vt dinumerari eoꝝ n̄ poſſz exercit⁹
ſ pharao dyabolus
Cumq̄ grauaſſet eos rex egipti atq̄
ſ vel one ſ nō dei ſ terrenis
in edificatōibus vrbiū ſuarū ī luto
oꝑibus ſ corde et ore
⁊ latere ſubiugaſſet eos· clamaue-
ſ non deos ſ vltionem eorum
runt ad dn̄m ſuum· ⁊ ꝑcuſſit totaq̄
terrā egipti plagis varijs. Cūq̄ eie
ſ plagis ſupati
ciſſēt eos egiptij a ſe· ⁊ ceſſaſſet pla
ga ab eis· ⁊ iterū eos vellēt cape ⁊
ad ſuū ſeruitiū reuocare· fugiētib⁹
ſ ſumm⁹ horū oīm ſ rubrū in quo baptiſma
his deus celi mare apperuit ita vt
ſignificatur
hinc inde aque q̄ſi murus ſolidarē
tur ⁊ iſti pede ſicco fundū maris ꝑ
ambulando trāſirēt. In quo loco
ſ multitudo viciorū demonum
dū inumerabilis exercit⁹ egiptioꝝ
ſ baptiſmi ſ hēi quo
eos pſequeretur· ita aquis cooꝑt⁹
rum remiſſe ſunt iniquitates.
eſt: vt non remaneret vl' vnus qui
factū poſteris nunciaret. Egreſſus
etiam mare rubrū deſerta ſina mō
tis occurrerunt: in q̄bus nūq̄ hō

Memores eſto
te. Per exempla ſan
ctorū corroborat. vn̄
iob. Inſtauras teſtes
tuos ꝯtra me ⁊ paul⁹
ad hebreos fidei vir-
tutem laudās patrum
copioſa īduat exēpla
qui ꝑ fidē vicerunt re
gna opati ſūt iuſticiā.

Olocauſta.
Carnē ſuā cū vicijs et
ꝯcupiſcentijs crucifigē
tes vitā ſuā deo dicā-
tes hoſtiaq̄ laudis ore
⁊ animo offerētes.

Tunc achyor.
Quaſi princeps here
ticoꝝ q̄libet ydolatrie
deditus q̄ de diuinis
opibus ⁊ miraculis co
gnouit q̄ ſepe alijs di-
cit q̄uis fidez catholi
cam ꝑfecte nō didice-
rit ⁊ xp̄i baptiſmate re
natus non ſit. Vel ꝑ
achyor· heretici deſig
nant̄ qui licet ꝑ omīa
viaq̄ veritatis nō tene
ant· tn̄ in doctrina ſua
multa vera p̄dicant q̄
noſtre fidei ꝯcordant.
Hi ꝯtra eccleſiā catho
licam pugnāt ꝫ ratiōe
ſupati veritatē omīo
nō celāt. heretici enim
bona malis ꝑmiſcent
q2 ſi ſp̄ mala dicerent
latere nō poſſent ſicut
q̄ veneni poculū porri
git· labrū calicis melle
tangit vt qđ dulce ē p̄
mo ſētiat̄ ne qđ morti
ferū ē timeat̄. Aliq̄n tn̄
correcti ſaluant̄· ſicut
achyor vidēs victoriā
iudith ꝯſociatus pplo
dei circūcidit carnē p̄-
putij ſui· lepſi quoq̄
euāgelici hereticos ex-
primūt· qui dum rectis
praua īſerūt· q· colorē
ſanū maculis ꝯſpgunt

ſ ante ſ in deſerto huiꝰ mun
di homines requieſcunt non filij hominum.
habitare potuit vel filius homīs
† legis q̄ ad litterā ē amara ‡ indulcati ligno
reqͥeuit. Illic † fōtes amari ‡ obdul
crucis ſanguine xp̄i ſpiritualiter intellecti
cati ſunt eis ad bibendū. ⁊ ꝑ ānos
quadraginta ānonam de celo cōſe
ſ vn̄ de. nō enim in arcu meo ſperabo
cuti ſunt. Ubicūqꝫ ingreſſi ſūt ſine
arcu ⁊ ſagitta. ⁊ abſqꝫ ſcuto ⁊ gla-
dio: deus eoꝝ pugnauit ꝓ eis ⁊ vi
ſ impune
cit. Et nō fuit qui īſultaret populo
iſti: niſi quando receſſit a cultu dn̄i
dei ſui. Quociēſcūqꝫ aūt ꝑter ipm
ſ a deo ſuo
deum ſuū alteꝝ coluerūt: dati ſūt
ſ captiuitatem ſ occiſionem ſ nationibꝰ
in p̄dam ⁊ in gladium ⁊ ī oppꝓbriū
ſ quaſi nō ex toto abiecit ſed correxit
Quocienſcumqꝫ aūt penituerunt
ſe receſſiſſe a cultura dei ſui: dedit
ſ inimicis
eis deus celi virtutē reſiſtendi. De
niqꝫ chananeū regem ⁊ iebuſeū et
pherezeum ⁊ etheū ⁊ eueum ⁊ am
morreū. et oms potentes eſebon
ꝓſtrauerunt. ⁊ terras eoꝝ ⁊ ciuita
tes eoꝝ ipi poſſederunt. ⁊ vſqꝫ dū
n̄ peccarent in ꝯſpectu dei ſui. erāt
cum illis bona. Deus enim illoꝝ
odit iniqͥtatem. Nam ⁊ ante hos ā
ſ p̄ceptis
nos cum receſſiſſent a via quā de-
ſ ꝑficerent
derat illis deus vt ambularēt ī ea
ſ a terra ſua
extermiati ſūt p̄liis a multis natio
nibuſ. ⁊ plurimi eoꝝ captiui abdu
cti ſunt in terrā non ſuā. Nuꝑ aūt
ſ ꝑ penitentiam
reuerſi ſūt ad dn̄m deū ſuū ex diſꝑ
ſione q̄ diſꝑſi fuerāt. adunati ſūt
⁊ aſcenderūt mōtana hec omnia. ⁊
ſ viſionem pacis
iteꝝ poſſident hieruſalē. vbi ſunt
ſ vel eorum
ſancta ſanctoꝝ Nunc ergo mi dn̄e
ꝑquire ſi ē aliqua iniqͥtas eoꝝ ī cō
ſpectu dei eoꝝ aſcendamꝰ ad illoſ
qm̄ tradens tradet illos deus eoꝝ
tibi. ⁊ ſubiugati erūt ſub iugo potē
tie tue. Si vero nō eſt offenſio po
puli huius corā deo ſuo. non pote
rimus reſiſtere illis: qm̄ deꝰ eorū
defendet illos. ⁊ erimus in oppro
brium vniuerſe terre. Et factum ē
cū ceſſaſſet loqui achior verba hec
ſ qui faſtu mundi ſupbiūt p̄conis veritatis au
irati ſūt oēs magnates holoferniſ
dire nō poſſunt. et p̄dicatoribꝰ cū ceteris fideli
⁊ cogitabāt interficere euꝫ. dicēteſ
bus mortē minant ſ cuiꝰ temeritatis ſ fideleſ
ad alterutrū: Quis eſt iſte q̄ filios
iſrael poſſe dicat reſiſtere regi na-
ſ dyabolo ſ demonijs vicijs q̄buſlibꝫ malis
buchodonoſor ⁊ exercitibus eius
ſ nō enim vident fidei ſcutuꝫ galeā ſpei et gla
homines inermes ⁊ ſine virtute. ⁊
dium verbi dei ſ pugnādi
ſine peritia artis pugne? Ut ergo
ſ putat fallere
agnoſcat achior quoniā fallit nos
aſcendemꝰ in mōtana. ⁊ cum capti
fuerint potentes eoꝝ tūc cū eiſdeꝫ
gladio trāſuerberabit: vt ſciat ois
gens qm̄ nabuchodonoſor deus
ſ nō celi
terre ē. ⁊ ꝑter ipm alius non eſt.

C. VI.

Factum eſt aūt
cum ceſſaſſent loqui: in
dignatus holofernes vehemēter.
dixit achior: Qm̄ ꝓphetaſti nobiſ
dicens. q̄ gens iſrael defendatur
a deo ſuo: vt oſtendam tibi qm̄ nō
eſt deus niſi nabuchodonoſor: cū
ꝑcuſſerimus eos oms ſicut hoieꝫ
vnum. tunc ⁊ ipſe cū illis aſſirioꝝ
gladio interibis ⁊ ois iſrael tecum
ꝑditōe diſperiet. ⁊ ꝓbabis quoniā
nabuchodonoſor dn̄s ſit vniuer-
ſe terre Tūcqꝫ gladius militie mee
tranſiet per latera tua. et confixus
cades inter vulneratos iſrael et nō
reſpirabis vltra donec extermieriſ
cum illis. Porro aūt ſi ꝓpheciam
tuam verā exiſtimas non cōcidat
vultus tuus. ⁊ pallor qui faciē tuā
obtinet abſcedat a te: ſi verba mea
hec putas implere n̄ poſſe. Ut aūt
noueris q2 ſimul cū illis hec expe
† turbe p̄iture p̄cones veritatis adiūgere ſtu
rieris. ecce ex hac † hora illoꝝ po
dent. ꝑditos eni putāt quos a cōſortio ſuo ſepa
pulo ſociaberis vt dū dignas mei
rant et fidelibꝰ chriſti aſſociāt. vn̄ tu diſcipuluſ
gladij penaſ exceperint. ipſe ſimul
eius ſis nos autē moyſi
vltioni ſubiaceas. Tūc holoferneſ
ſ ꝑſecutoribus fidei.
p̄cepit ſeruis ſuis: vt cōp̄henderēt
ſ quelibet cōfeſſorem xp̄i p̄conem veritatis
achior. ⁊ ducerent eū in bethuliaꝫ

ſ ſepatum a ſe ſ quos per
ꝛ traderent eum in manus filioꝝ
dendos putauit.
iſrael. Et accipientes eū ſerui holo
ſ cupiunt enim tales ꝑ illicita deſideria
fernis. ꝓfecti ſunt per campeſtria:
trahere et viā latā q̄ ducit ad mortē
ſed cum appropinquaſſent ad mō
ſ pdicatores teſtimonia ſcripturarū cōtra
tana exierunt cōtra eos fundibu-
iaculātes ſ votū ſuum iplere nō valētes.
larij. Illi autē diuertentes a latere
ſ qꝛ militē xpi quē ſeducere nō pn̄t crucis
montis ligauerūt achior ad arbo
ac paſſionis eius ſociū faciunt
rem i manib⁹ ꝛ pedibus et ſic vin-
ctum de reſtibus dimiſerunt eū. et
ſ n̄ correcti ſed peiores augmento ſcelerum.
ſ priſtinū errorem
reuerſi ſunt ad dn̄m ſuum Porro
filij iſrael deſcendētes de bethulia
venerunt ad eum: quem ſoluen-
tes ad bethuliam duxerunt atq̄
in medium populi illū ſtatuentes
ꝑcūctati ſūt. quid rerū eſſet ꝙ illū
victū aſſirij reliq̄ſſent. In dieb⁹ il
lis erāt illic principes. ozyas fili⁹
micha de tribu ſymeon. et charmi
qui ꝛ gothoniel. In medio itaq̄ ſe
nioꝝ ꝛ in ꝯſpectu oīm achior dixit
oīa quę locut⁹ fuerat ab holoferne
interrogatus ꝛ q̄liter populus ho
lofernis voluiſſet, ꝓpter hoc verbū
interficere eum. ꝛ queādmodū ipſe
holofernes iratus iuſſerit eū iſra-
elitis hac de cauſa tradi: vt dum
vinceret filios iſrael. tunc et ipſum
achior diuerſis iubeat interire ſup
plicijs propter hoc ꝙ dixiſſet: deus
cęli defenſor eoꝝ eſt. Cūq̄ achior
vniuerſa hęc expoſuiſſet: omīs po
pulus cecidit in faciem adorantes
dominū. ꝛ comuni lamentatiōe et
fletu vnanimes ꝑces ſuas dn̄o ef
ſ q̄ oīa feciſti oīa
fuderūt: dicentes: Domine deus
potes ſ ne diſſimules petā eorum
cęli et terrę intuere ſupbiam eoꝝ
ſ qui humilia reſpicis
ꝛ reſpice ad noſtram humilitatem
ſ mentis q̄ tibi ſola placet
ꝛ faciem ſanctoꝝ tuorū attende. ꝛ
ſ cōfidētes
oſtende q̄m nō dereliquis ꝑſumē
ſ nō de ſe
tes de te. ꝛ ꝑſumētes de ſe ꝛ d̄ ſua

Quē ſoluētes
Doctores ęcclesię ad arborem ligatū ſoluūt cū cathecuminos ſuos nec pſecutoꝝ rabiē nec mortem ꝑtimeſcere docent. q. ad arborē ligatum ſoluunt cum a formidine crucis mentem pauidā eruūt ꝛ ad patiendum inſtruūt. hoc aūt meli⁹ fit ſi (exēplo ozie ꝛ charmi qui confortātes achior preces deuotas cū omni pplo dn̄o effuderūt) magr̄i eccleſię cū ceteris fidelibus auditores ſuos domino ꝯmendauerint deuotis ꝑcibus vt ei⁹ dono habeat qđ hūana īfirmitas nō meret

ſ qui gloriat in do. glo.
virtute gloriātes hūilias. Finitō
itaq̄ fletu ꝛ ꝑ totā diem orōne po
ſ cōfidentes orōem ſuā eſſe
puloꝝ cōpleta. cōſolati ſūt achior
exauditam.
dicētes. Deus patrū noſtroꝝ cui⁹
ſ remunerator ſ q̄ meruiſti
tu virtutē ꝑdicaſti. ipſe tibi hāc da
ſ ꝙ ipſi tuum
bit viciſſitudinē: vt eoꝝ magis tu
interitū videas. Cū vo dn̄s deus
ſ interemptis hoſtib⁹
noſter dederit hāc libertatē ſeruis
ſuis: ſit et tecū deus i medio noſtri
vt ſic placuerit tibi. ita ut cum tuis
oibus cōuerſeris nobiſcum. Tunc
ozyas finito cōcilio ſuſcepit eū in
domū ſuam. ꝛ fecit cenam magnā.
Et vocatis oibus preſbiteris. ſil' ex
ſ ecce ꝙ bo
pleto ieiunio refecerūt Poſtea vo
num et ꝙ io. b. ſ. i. v.
cōuocat⁹ ē ois populus per totam
ſ domus mea do. o. vo.
noctem intra ęccleſiam orauerunt
ſ maledic⁹ homo qui cōfi. in ho. et po. c. b. ſ.
petentes auxilium a deo iſrael.

C. VII.

ſ myſticus
Holofernes aūt
ſ cōplicibus
altera die ꝑcepit exercitib⁹
ſ eccleſiā q̄ ē dom⁹ dei
ſuis: vt aſcenderet cōtra bethuliā
Erāt aūt pedites bellatorū centū
viginti milia. ꝛ equites vigiti duo
milia. ꝑter ꝑparatōes viroꝝ illoꝝ
quos occupauerat captiuitas ꝛ ab
ducti fuerāt de ꝓuincijs ꝛ vrbibus
vniuerſę iuuentutis. Omīs paue-
runt ſe ꝑiter ad pugnā cōtra filios
iſrael. ꝛ venerūt ꝑ crepidinē mōtis
vſq̄ ad apicē q̄ reſpicit ſup dotha-
ym a loco qui dicit belina vſq̄ ad
chelmon qui ē cōtra eſdrelon Filij
ſ fideles
aūt iſrael vt viderūt multitudinē
ſ humiliter orantes
illorū, ꝓſtrauerunt ſe ſuper terrā
ſ memoriā fragilitatis habentes. vn̄
mittētes cinerem ſuper capita ſua
memento. hō qꝛ ci'es
vnanimes orantes vt deus iſrael
miſericordiā ſuā oſtenderet ſuper
† virtutum ſtudia
populū ſuum. Et aſſumētes † arma
† mentis penetralia. ne hoſtis aditū inueniat
ſua bellica: ſederūt † ꝑ loca q̄ angu-
ꝑ quē delectatōnes carnales noxie cogitationis inducat
ſti itineris tramitem dirigūt inter

Et fecit cenam
Cenam magnā expleto ieiunio facit. q̄ animam diu languidam ꝛ pane verbi indiguā euangelica doctrina et dapib⁹ virtutū reficit. Huic ꝯuiuio aduocātur omnes ꝑſbiteri vt exhortationib⁹ ꝛ exemplis corroborent neophiti ad fidē accipiendam vel ꝯſeruandam

Incidi prece-
pit. Doctrinã euan-
gelij quã ex fonte diuino
ꝓcedentẽ doctores ſpi
ritusſancti gratia illu-
minati ꝑ oris ſui fiſtu
lam in ciuitatẽ eccleſie
ītroducũt. hanc ꝑſecu
tores fideliũ ꝓhibẽdo
⁊ mortẽ minãdo aufe
runt. vt potius ſpũalis
indigentia occidat.

Erant tamẽ ⁊c.
Sicut ī libro regũ phi
liſtijm fabros ferrari-
os auferunt ne faciant
hebrei ſ aut lanceã aut
gladiũ. Et diſcẽdit oĩs
iſrael ad philiſtijm vt
exacueret vomerẽ. ⁊ li
gonem ⁊ ſecurim ⁊ ſar
culum. hoc enim maxi
me dyabol⁹ ſtudet vt
doctrine fluenta ⁊ vir
tutũ arma auferat. et
ſic nequitiã ſuã in inte
ritum ſeruoꝝ dei velo
citer expleat. hinc prin
cipes gentiũ ⁊ iulian⁹
apoſtata nõ ſolum di-
uinã ſed ⁊ humanam
xp̄ianis īterdicũt phi-
loſophiam.

Tunc ad oziã.
Carnales qui dicunt
d. d. cor aũt eoꝝ lõge
ẽ a me. Sunt enĩ in ſa
gena dñi ⁊ boni ⁊ mali
piſces vſqꝫ ad litt⁹ fu
turi iudicij qui ꝓ̄ſentis
vite incõmoda grauit̃
ferẽtes malũt ꝓ̄ſentib⁹
vti delicijs qꝫ celeſtia
bona ſibi ī futo reſua
ri qui magiſtros ſuos
importunis q̃rimonijſ
affligũt ⁊ ſibi ad luxũ
ſeculi aſſentire cogunt
vñ ſequit̃. Et cum fa-
tigati. h. cla.

mõtuoſa. ⁊ erãt cuſtodiẽteſ ea tota
ſ aſſidue ſ ꝑſpicitate ſ aduerſitate
die ⁊ nocte. Porro holofernes dũ
ſ q̃rens quẽ deuoret ſ viuus ſ abũdabat
circũit ꝑ girũ reꝑꝑit ꝙ fõs q̃ influe
ſ calore ſpũſſcti
bat aqueductũ illoꝝ a ꝑte auſtrali
extra ciuitatẽ dirigeret. ⁊ incidi ꝓ̄-
cepit aq̃ductũ illoꝝ. Erant tamen
† dogmata phõrum q̃ ſcie et honeſtatis aliq̃d conferunt ſolatium
nõ longe a muris †fontes ex quib⁹
furtim videbant̃ haurire aquam:
ad refocillandum potius qꝫ ad po
ſ ĩiq̃ ſ turbio l populi
tandum. Sed filij ammon ⁊ mo-
ſ exleges
ab acceſſerunt ad holofernẽ. dicen
tes. Filij iſrael nõ in lãcea nec in ſa
gitta confidũt: ſed mõtes defendũt
illos. ⁊ muniũt illos colles in ꝑ̄ci-
pitio conſtituti. Ut ergo ſine con-
greſſione pugne poſſis ſuꝑare eos
pone cuſtodes fontium vt nõ hau
riant ex eis. ⁊ ſine gladio interfici
es eos. vel certe fatigati tradent ci
uitatem ſuam quã putãt in monti
bus poſitam ſuꝑari non poſſe. Et
placuerũt verba hec corã holofer-
ne. ⁊ coram ſatellitibus ei⁹. ⁊ cõſti
tuit ꝑ gyrũ cẽtenarios ꝑ ſingulos
fontes. Cumqꝫ iſta cuſtodia ꝑ dies
viginti fuiſſet expleta. defecerunt
ciſterne ⁊ collectiones aquarũ om
nibus inhabitantib⁹ bethuliã: ita
vt non eſſet intra ciuitatẽ vnde ſa-
tiarent̃. vel vna die: quoniã ad mẽ
ſuram dabat̃ populis aqua quoti
die. Tunc ad oziam ꝯgregati om-
nes viri femineqꝫ iuuenes ⁊ ꝑuuli
omnes ſimul vna voce dixerunt:
Judicet deus inter nos ⁊ te: quo
niam feciſti in nos mala nolens lo
qui pacifice cũ aſſirijſ. ⁊ ꝓpter hoc
vendidit nos deus in manib⁹ eoꝝ
Et ideo nõ ẽ qui adiuuet: cũ ꝓſter
namur ante oculos eoꝝ in ſiti ⁊ in
ꝑditione magna. Et nunc cõgrega
te vniuerſos qui ī ciuitate ſunt: vt
ſponte tradamus nos oẽs popu
lo holofernis. Melius eſt eniꝫ vt
captiui bñdicamus dñm viuẽtes
qꝫ moriamur ⁊ ſimus opprobriuꝫ
omni carni: cũ videam⁹ vxores no
ſtras ⁊ infãtes nr̃os mori añ ocu-
los noſtros. Conteſtamur hodie
celum ⁊ terrã ⁊ deũ patrũ noſtroꝝ
q̃ vlciſcitur nos ſcd̃m peccata nr̃a
vt iã tradatis ciuitatẽ in manu mi
litie holofernis vt ſit finis nr̃ bre-
uis in ore gladij: q̃ lõgior efficitur
in ariditate ſitis. Et cũ hec dixiſſẽt
factus ẽ fletus ⁊ vlulatus magnuſ
in eccleſia oĩbus. ⁊ ꝑ mltas horas
vna voce clamauerũt ad deuꝫ dicẽ
tes: Peccauimus cũ pr̃ibus nr̃is
iniuſte egim⁹: iniq̃tatẽ fecimuſ. Tu
q̄ pius es miſerere noſtri. et ī tuo
flagello vindica iniq̃tates noſtras
⁊ noli tradere confitentes te. pp̃lo
q̃ ignorat te: vt nõ dicãt inter gẽteſ
vbi ẽ deus eoꝝ. Et cũ fatigati his
ſ populi
clamoribus ⁊ his fletib⁹ laſſati ſi-
ſ paſtor mercennari⁹ qui dimittit oues et fugit.
luiſſent: exurgens ozias infuſus
lacrimis. dixit: Equo animo eſtote
fratres. ⁊ hoſ quinqꝫ dies expecte
ſ tp̄ale auxiliũ.
mus a domino miſericordiã. For
ſitan enim indignationẽ ſuam ab-
ſ nõ nobis dñe nõ nobis ſed n. t.
ſcidet. ⁊ dabit gloriam nomini ſuo
Si aũt tranſactis quinqꝫ diebus
non venerit adiutoriũ: faciem⁹ hec
verba que locuti eſtis.

C. VIII.

Et factũ eſt cum
† eccl'ia interp̄tat̃ eniꝫ confitẽs vel laudanſ
audiſſet hec verba †iudith
vidua q̃ erat filia merari. filij idox
filij ioſeph. filij ozie. filij elai. filij
iamnor. filij gedeon. filij raphoim
filij achitob. filij melchie. filij enã.
filii nathanie. filii ſalathiel. filii ſy-

Et hos quinqꝫ
diebus. Quinqꝫ di
es quinqꝫ ſenſus corpo
ris quibus ꝓ̄ſens vita
ducit̃. quaſi. v. dierꝫ
inducias doctor iners
expetit qui corꝑale vi
cũ ſolatiũ auditorib⁹
indiſcrete ꝓmittit. q. ī
poteſtate ſua ſit ſũmi
datoris magñficẽtia cũ
magis tẽpus tribuẽdi
et mod⁹ ī dãtis qꝫ ac
cipiẽtis ptãte ꝯſiſtat.
ſi enim ꝓ̄ſentis vite ne
gat̃ ſolatiuꝫ ſubditos
deſerunt vt cedẽtes ꝑ
ſecutionib⁹ corꝑale de
uitẽt ſupplicium. hanc
ꝯuentionem noſtra iu
dith. i. eccleſia reſpuit
⁊ ꝯtemnit.

Et factum eſt.
Filia merari. i. ãaritu
dinis. Eccleſia enĩ per
amaritudinẽ ⁊ tribu-
lationẽ ad future vite
gaudia generat̃. vbi
dñm laudabit in eter-
num. ꝙ enĩ. xv. gene-
ratiõe ꝓgenita narrat̃
ſignificat ꝙ eccleſia ꝑ
ebdoadẽ legiſ ⁊ octoa
dem euãgelij de patri-
archis ⁊ ap̄lis ẽ edita.
⁊ ad celeſtem gratiam
ſaccẽſura. vnde hic nu
merus graduũ in pſal
terio ponit̃ future ad
celoſ aſcẽſionis figura
tiuus quo ſancti veni
entes merito dicũt Ec.
nunc be.

¶ Et vir eius ma. Manaſſes: interpᵗatᷣ obliuioſus vel neceſſitas cui iudith ꝯiugio copulata·q· decalogo legi uł ritibꝫ gētiliū obnoxia: ſ; veiente xp̄o ⁊ luce euāgelij clareſcēte in mūdo: oīs illa obſeruantia ceſſit· ⁊ q̄ſi vilis collectō meſſis velociᷣ trāſiit. vñ apl's. Ubi veit fides iā nō ſumus ſub pedagogo. Omēs enī filij eſtis ꝑ fidez in xp̄o ihū· Et ad rō· ait Mortificati eſtis legi per corpᵒ xp̄i ihū ut ſitis alteriᵒ q̄ ex mortuiſ reſurrexit.

¶ Et vir. Manaſſeſ xp̄s ecc̄ie ſpōſus. Bñ manaſſes dr̄: qꝛ nos facit obliuiſci calamitatū p̄ſtine ꝑ ꝯſolonē vite future· ſ; in tp̄e meſſis ordeacie·i· collectōnis plebis iudaice cuz mitteret aploſ ſuoſ p̄dicare ⁊ manipulos credētiū ꝯgregare venit eſtᵒ ꝑſecutōis ſuper caput eius·i· ſup diuinitatē eiuſ. Caput enī xp̄i ds Inde enī maxīe ſcādalizabātur iudei ꝙ dicebat ſe eē filiū dei. Uñ fac̄ teipſuz deū. Et alibi. Quia filiū dī ſe fe· Paſſus ē ihs in gēte ſua ⁊ ſepultus in orto. hᵒ ſpōſa ablato ſpōſo ieiunio ⁊ orōi opā dat vſq; a ꝯſūmatōez ſcli· nec erroribꝫ heticꝫ dignᷣ pollui· cui vir ſuus reliq̄t diuitias ſpūalᷣ ſapiētie et virtutꝫ ⁊ familiam·i· gētiū multitudinem aggregauit.

¶ Et habens ſuper lumbos. Qui ꝑ cōtinētiā vite ⁊ mortificatōez voluptatuz carnē ſuā crucifigit cū vicijs ⁊ ꝯcupiſcentijs vt future ſolēnitati et ſabbo aīmo ſe p̄paret vbi ꝓ p̄nti tribulatōe cū ſctis āgelis plenum gaudiū ſuſciperet.

¶ Cui vir ſuus ⁊c̄ Ex veteri legi ⁊ ex phie inſtructōne moralᷣ diſciplie mltiplices opes ad xp̄m veniēs attulit eccleſia. vñ et paulᵒ ſe ad pedes gamalielis nutritū gloriatᷣ· ⁊ moyſes oī ſapiā egiptiorū eruditus legitur

¶ Non eſt iſte ſ. Nec tēpus nec modū

meon· filij ruben· et vir eiᵒ fuit manaſſes· qui mortuus eſt in diebuſ meſſis ordeacee inſtabat eni ſuper alligantes manipulos in campo ⁊ venit eſtus ſup caput eius· et mortuus ē in bethulia ciuitate ſua· ⁊ ſepultus eſt illic cum patribus ſuis.

ſ Eccleſia a mundi illecebris deſtituta fidem ſancte trinitatis habens et operum perfectionem.

Erat aūt iudith relicta eius vidua iam annis tribus ⁊ menſibus ſex.

ſ In arce mentis

Et in ſuperioribus domus ſue fecit

ſ firmā cuſtodiā vt non ꝑ diuerſa deſideria defflueret ſ Congregatōibus mundis.

ſibi ſecretum cubiculū in quo cum puellis ſuis clauſa morabatᷣ· ⁊ habens ſup lumbos ſuoſ ciliciū· ieiunabat omnibus diebus vite ſue: p̄ter ſabbata ⁊ neomenias. ⁊ feſta domus iſrael. Erat autez eleganti

ſ vnde· Pulcra es et decora fi· hie·

aſpectu nimis cui vir ſuus reliquerat diuitias multas ⁊ familiā copioſam: ac poſſeſſiones armētiſ boū

ſ p̄dicatorꝫ

ſ Innocentiū obedientiuz

⁊ gregibus ouium plenas. Et erat

ſ Bonis ſ In timore domini. vnde mulier timens deum laudabitur· et laudēt eā in portis eiuſ opera ſ de hoc timore dicit yſai· timor domini ipſe eſt theſaurus eius.

hec in oībus famoſiſſima· quoniā timebat dn̄m valde: nec erat q̄ loq̄retur d̄ illa verbū malū.

ſ Ab omni ſpē mala abſtinete vos.

Hec itaq; cum audiſſet q̄m ozyas ꝓmiſiſſet ꝙ trāſacto· v· die traderet ciuitatē aſſirijſ: miſit ad preſbiteroſ chabri ⁊ charmi Et venerunt ad illam· et dixit illis: Quod eſt hoc verbū in quo cōſenſit ozyas vt tradat ciuitatem aſſirijs· ſi intra quinq; dieſ nō venerit nobis adiutorium: Et qui eſtis vos qui temptatis dn̄m: Non ē iſte ſermo qui miſericordiā ꝓuocet: ſed potius qui iraz excitet ⁊ furorē accendat. Poſuiſtis vos tempus miſeratōnis dn̄i· ⁊ in arbitrium veſtrū diem conſtituiſtis ei.

ſ Quia omnia nouit

Sed qꝛ patiens dn̄s eſt· i hoc ip̄o peniteamus· ⁊ indulgentiam eius

ſ que pōdera vocis habent· que impetrāt non ſupplicant.

fuſis lacrimis poſtulemus. Non enī q̄ſi homo deus ſic cominabitᷣ· neq; ſicut filius hoīs ad iracūdiaz

ſ Qui ſe exaltat hu· ⁊c

inflamabitur. Et ideo humiliemuſ

ſ Non modo corpora noſtra. In ſpū humilitatis ⁊ in aīmo contrito ſuſcipiamur domine a te.

illi animas noſtras· ⁊ in ſpū conſtituti humiliato ſeruientes illi dicamus flentes dn̄o. vt ſcd̄z volūtatē ſuam ſic faciat nobiſcuz cito miām

ſ vnde· fiat voluntas tua non mea.

ſuam: vt ſicut cōturbatum eſt cor noſtrum in ſupbia eorꝫ· ita etiā de noſtra hūilitate gloriemur: q̄m nō ſumus ſecuti p̄cta patrū noſtrorū qui dereliquerunt deū ſuuz· ⁊ adorauerunt deos alienos: ꝓ quo ſcelere dati ſunt in gladiū ⁊ in rapinā ⁊ in cōfuſionē inimicis ſuis. Nos

ſ vnde· Ego ſum dominᵒ et nō eſt alter.

autē alterū deū neſcimus p̄ter ip̄m

ſ Longanimiter· vnde· Expecta dominū viriliter age

Expectemus humiles cōſolatiōez

ſ vindicando

eius· ⁊ exquiret ſanguinē noſtruz de afflictōibus inimicorꝫ noſtrorꝫ ⁊ hūiliabit oēs gentes q̄cumq; inſurgūt cōtra nos· ⁊ faciet illas ſine honore dominus deus noſter. Et

ſ Omniū noſtru vnus eſt pater in celis· vnde· patrem nolite vocare vobis ſuper terraz

nunc fratres q̄m vos qui eſtis preſbiteri i populo dei· ⁊ ex vobis pēdet aīa illorū· ad eloquiū vr̄m corda eorꝫ erigite vt memores ſint qꝛ temptati ſūt p̄res noſtri· vt ꝓbarētᷣ ſi vere colerēt deū ſuū.

Cui rationem reddituri de oībᵒ ſ Qui ſcꝫ ſpeculatores et doctores

Exhortationem conſolationem

A deſperatōe qui modo obliti.

A deo· vnde· temptauit deus abraam

ſ Quorꝫ imitatores eſſe debemus

ut abrae yſaac.

Memores

ſ fortia facta patrū: documēta ſunt filiorꝫ

eſſe debent quomō pr̄ nr̄ abraam temptatᵒ ē· ⁊ ꝑ mltas tribulatiōes ꝓbatus· dei amicus effectus eſt. Sic yſaac· ſic iacob· ſic moyſes· et oēs q̄ placuerūt deo ꝑ multas tribulatiōes tranſierunt fideles.

ſ unde tranſiuimᵒ per ig· ⁊ aquā

Illi

ſ Sicut exēplo bonorꝫ admonet ita exemplo malorum terret·

aūt q̄ temptatiōes nō ſuſceperunt cū timore dn̄i· ⁊ impacientiā ſuam ⁊ impꝑperiū murmuratōis ſue contra dn̄m ꝓtulerūt exterminati ſūt ab

ſ dyabolo ſ Corporalibus ⁊ ſpūalibᵒ

exterminatore· et a ſerpētibᵒ ꝑierūt

ſ q· uidemini hec facientes in dn̄o querere ultōꝫ

Et nos ergo nō vlciſcamur nos ꝓ

ſ hec eſt uia ueritatis ut in flagellis aīas noſtraſ humiliemus· et patiam hře ſtudeamus

ſ Scd̄m illud. Iniuſte egimᵒ iniquitatē fecimᵒ

hiſ q̄ patimur: ſed reputātes p̄cīs

ſ q̄s mereamur.

noſtris hec ip̄a ſupplicia miora eē

p̄ſcribere dn̄o debemᵒ: magi arbitrio eiᵒ cūcta relinq̄mᵒ. Uñ quidā patrū in orōne ſua dixiſſe legitur· Fili dī ſic fcis ⁊ ſicut vis miſerere mei. Regnuz tñ q̄rere debemus ⁊ oīa adicientur· p̄ñs vita ſit fidelibꝫ in vſu· futura ī fructu· ſit res tp̄alis in itinere deſiderentᷣ eterna in peruentione.

† ſdeus non uult mortē peccatoris: ſed ut puerta
flagella dñi qi ſerui† q̄ corripimur
tur et uiuat
ad emendatōnē ⁊ nō ad pditōnem
noſtrā· eueniſſe credamuſ. Et dixe
runt illi ozyas ⁊ pſbiteri: Dia que
locuta es vera ſūt· ⁊ nō ē in ſermōi
bus tuiſ vlla rephenſio Nūc ergo
ora p nobis: qm̄ mulier ſancta es
⁊ timens deū. Et dixit illis iudith·
Sicut qd̄ potui loq̄ dei eſſe cōgno
ſOmnia fac cum conſilio
ſcitis: ita qd̄ facere diſpoſui pbate
ſi ex deo eſt· ⁊ orate vt firmū faciat
deus cōſiliū meum. Stabitis voſ
ad portam nocte iſta ⁊ ego exeā cū
abra mea· et orate vt ſicut dixiſtis
in diebus q̄nq̄ reſpiciat dominuſ
ſplebem ſuam
pplm̄ ſuū iſrael. Vos aūt nolo vt
ſNe impediatis
ſcrutemini actū meū· ⁊ vſq̄ dū re
nūciē vobis nihil alid̄ fiat niſi orō
p me ad dñm deum nrm̄. Et dixit
ad eā ozyas pnceps iudee Uade in
ſ dux et adiutor
pace· ⁊ dñs ſit tecū in vltōnē inimi
corū nroꝝ. Et reuertētes abierūt.

C. IX.

ſ uel abſce
QVibus aſcen
dentibuſ iudith ingreſſa
eſt ad oratoriū ſuū· ⁊ induens ſe ci
pnie ſ Memoriā fragilitatis et mortis
licio poſuit cinerē ſup caput ſuum
per hūilitatis affectū ſe ſperās exaudiri ſacrificī
⁊ pſternēs ſe dño clamabat ad do
um deo ſpūs contribulatus
minū· dicens: Domie deus patris
mei ſymeon· q̄ dediſti illi gladium
in defenſione alienigenaꝝ qui vio
latores extiterūt in coinquinatiōe
ſ dyne filie iacob
ſua· ⁊ denudauerūt femur virginiſ
in cōfuſionē· ⁊ dediſti mlieres illo
rum in pdam· ⁊ filias illoꝝ i capti
uitatē· ⁊ omnē pdam i diuiſionem
ſfilijs iacob
ſeruis tuis qui zelauerūt celū tuū:
ſubueni q̄ſo te dñe deus me⁹ mihi
ſ deſolate Omnia
vidue. Tu enim feciſti pora· et illa
ordine diſpoſuiſti
poſt illa cogitaſti. ⁊ hoc factum eſt
qd̄ ipe voluiſti. Dñs eniꝫ vie tue
pate ſunt· ⁊ tua iudicia in tua pui
dentia poſuiſti. Reſpice caſtra aſſi
rioꝝ nunc· ſicut tūc caſtra egiptioꝝ
videre dignatus eſ: qñ poſt ſeruoſ
tuos armati currebāt· cōfidentes
ſNon in domino
in q̄drigis ⁊ in equitatu ſuo ⁊ i ml
ſ uultus aūt domi up fa ma
titudīe bellatoꝝ. Sꝫ aſperiſti ſup
caſtra eoꝝ· ⁊ tenebre fatigauerūt eoſ
ſut euadere non poſſent ſ Maris
Tenuit pedes eoꝝ abyſſuſ· ⁊ aque
ſ Similes illis ſ puniātur
operuerūt eos. Sic fiant et iſti dñe.
qui cōfiduut in multitudīe ſua· et i
currib⁹ ſuis ⁊ in contis ⁊ i ſagittiſ
ſuis· ⁊ in lanceis gloriāt· ⁊ neſciūt
q⁊ tu ipſe es deus nr̄ qui conteris
ſ Soli
bella ab initio· ⁊ dñs nomen ē tibi
ſPotentiā quā uideris dimiſiſſe
Erige brachiū tuū ſicut ab initio
⁊ allide virtutē eorū in virtute tua
Cadat virtus eoꝝ in iracūdia tua.
ſ Iactant
qui pmittūt ſe violare ſancta tua ⁊
polluere tabernaculū nomīs tui·
et deijcere gladio ſuo cornu altariſ
tui· Fac dñe vt gladio proprio ei⁹
† ſ Per portam oculoꝝ intret affectio cōcupiſcentiaꝝ
unde qui uiderit mulierē ad cōcupiſcēdū eā iam
ſupbia amputet† Capiatur laqueo
mechatus eſt eam
oculoꝝ ſuoꝝ in me· ⁊ pcuties eum
ſdulcia uideātur ei labia mea· id eſt· uerba
ex labijs caritatis mee Da mihi in
ai o cōſtantiā vt contemnā illū· et
virtutē· vt euertā illū. Erit eni hoc
Non nobis domine non nobis ⁊c
memoriale nois tui: cū manus fe
ſfragilis ſexus ſ qui ſe exaltat humiliabitur
ſſuperbū ſ in qua
mine deiecerit eū· Non eni in mul
confidit holofernes ſfallax
titudīe ē virt⁹ tua dñe· neq̄ i equo
equ⁹ ad ſalutē· ⁊ nolite fieri ſicut equ⁹ ⁊ mulus
† ſ unde diabolus et primus homo cecidit
rū viribuſ volūtaſ tua. Nec† ſupbi
ab initio placuerūt tibi: ſed hūiliū
⁊ manſuetoꝝ ſemp tibi placuit de
ſ Sanctoꝝ ſ Apo
precatio. Deuſ celorū creator aq̄ꝝ
ſtoloꝝ Noue
et dñs tocius creature· exaudi me
Afflictam Non de uirib⁹ meis
miſerā depcantē· ⁊ de tua miſeri
cordia pſumētem. Memento dñe
ſ promiſſionis qui promittis te eſſe cum fideli
bus tuis ſ quo loquor
teſtamenti tui· ⁊ da verbū in ore
ad eum ſ Ex quo procedunt verba
meo ⁊ in corde meo cōſiliū corro
ſ qua delere uult
bora vt domuſ tua i ſcificatōe tua
ſin eternum Audito miraculo
pmaneat· ⁊ oms gentes agnoſcāt
ſ Solus
q⁊ tu es deus· ⁊ nō ē ali⁹ preter te.

C. X.

C Et dixerūt ozyas et preſbiteri ⁊c. Precūq̄ loquit eccleſia in cōfeſſiōe fidei in doctrina religioīs laudabilia ⁊ irreprehenſibilia ſunt· h̄ ſingulos fideles orādo premonet ſi quiſq̄ ſicut probauit vere eſſe qd̄ docꝫ ita operib⁹ iplet. Vn̄ ſubditur Et dix· il· iu·

C Et dixit illis iudith. Judith· i· eccleſia pmendat pbris porta· i· caſtroꝝ dī ſolicitam cuſtodiam vt per uigili ⁊ ſolerti cura cōtra hoſtiū īſidias ſemper parati aſſiſtant et oratōibus muniti.

C Quibuſ aſcen. Poſtq̄ ad pbros locuta eſt oratoriū ingreditur iudith: q⁊ ſolicitudo ſcōꝝ poſt p̄dicationis obſequiū redit ad cordis ſui ſecretum vt ibi cōpleat pure confeſſionis incenſum· h̄m illud· Cū ora· itra i c· t

C Domine deus. Dñi in orōne actū ſymeonis cōmemorat q̄ cū frē leui ſtupꝝ ſororiſ in alienigenas vindicauit. Futurꝝ eni erat ut holofernes q̄ in iudith voluit explere imunditiā libidīs: gladio feriretur vltiōis

C Reſpice caſtra. Sicut luxurioſos luxurioſis cōparat ita nc̄ ſuperbis ſuperbos aſſyrios. ſ· egyptijs· q· ſicut potētia diuiā ē in illis ita manifeſtari pōt et his ſubuerſis: q⁊ idem dñs eadem potētia eadem iuſticia.

C Fac domine. Hoc non dicit delectatōne pene: ſed amore iuſticie. Sic pphe quidquid in ſpiritu iuſto iudicio videt futurum in eod̄ ſpū predicant faciendū imo per eos ipſe p̄dixit qui eis reuelat atq̄ facit quale eſt illud. Fiat mēſa eoꝝ· c· i· i· la· ⁊c. Et percutiet te deus paries dealbate.

C Myſtice. Omīs hereticus vel ſciſmaticus vel iudeus vel paganus qui eccleſiā verbo vel exemplo corrūpere uoluerit: proprio ſuperbie gladio caput inique volūtatis amittit. Dñi· ipſa conteret ca· tu·

Abſtulit a ſe c. Quia ſancta eccīa aliq̄ñ pro peccatis ſuis penitētie gerit affectū, tñ ſpe remiſſiōis ⁊ futuri p̄mij exhilarat animū.

Ut in cō. d. Quia iuſtū eſt vt qui dei fernet amore: oīb⁹ habeatur dign⁹ honore. Vñ Aſtitit regina a d. t. i. veſti. d. c. v.

Abre ſue. Carnalibus: q̄ ſi fideliter i p̄ſenti ſeruierint: poterit ad verā libertatē puenire. ſicut abra in fine huius libri mēoratur libertatem a dn̄a ſua promeruiſſe. Sepe ei cōtingit vt ſc̄a ⁊ moribus minus perfecti p̄ſentiū rerū amore allecti ſacramētis cōicent eccleſiaſticis ⁊ ſpūalib⁹ magiſtris. corꝑalibus ſeruient ſolacijs ad renūciādū que poſſidēt nō ſunt idonei. Unde in euāgelio diues qui p̄cepta di ſe cuſtodiſſe rn̄dit. oīa tamē vendere ⁊ dare pauꝑibus n̄ ꝯſenſit. Portat abra .i. carnaliū turba aſcopā vini. cū ſacramēta .i. corpus domini ⁊ ſāguinē: ⁊ criſmatis vnctōnē venerabiliter ſeruat

Et panes. Hec oīa abra pro diſpēſatōne domine ſue obſuat. Juſtum eſt eñ vt q̄ nō nouit moderamina vite ſue tenere; nō

Factum ē aūt cuz ceſſaſſet clamare ad dn̄z. ſurrexit d loco i quo iacuerat pſtrata ad dn̄z. Uocauitq̄ʒ abraʒ ſuam. ⁊ deſcēdens in domū ſuam abſtulit a ſe ciliciuʒ. ⁊ exuit ſe veſti
† ſ lacrimis penitentie.
mētis viduitatis ſue. Et † lauit cor
ſ opera carnis. ſ carnis mortificatōe
pus ſuū. ⁊ vnxit ſe myrro optio. et
ſ .i. diſtinxit ſollerti diſcretōne ſingulas cogitatō
diſcrimiauit crinē capitis ſui. ⁊ im
nes mentis ſ galeā ſalutis ſ mentē
poſuit mitrā ſuꝑ caput ſuū. ⁊ iduit
ſ opibus bonis. ſ ſpe futurorū bonorū q̄ dabuntur ſanctis i dextera parte collocandis.
ſe veſtimentis iocūditatis ſue. In
ſ cōgreſſus opum euāgelicis munit p̄ceptis
duitq̄ʒ ſandalia pedib⁹ ſuis aſſūp
ſ caſtitatis:
ſitq̄ʒ dextraliola ⁊ lilia ⁊ in aures
ſ ſignaculo fidei. de quo. anulo ſuo ſubarrauit me
ſ ceterarū vitutū.
et ānulos. ⁊ oībus ornamētis ſuis
ſ a quo oē bonū
ornauit ſe. Cui etiā domin⁹ ꝯtulit
ſ gratie.
ſplendorē: qm̄ oīs iſta cōpoſitō nō
ſ pn̄tis vite. ſ future.
ex libidine ſed ex virtute pēdebat.
Et ideo domin⁹ hāc in illā pulcritudinē ampliauit: vt in comꝑabili decore oīm oculis apperet. Impo
ſ hoſtē aditura
ſuit itaq̄ʒ abre ſue aſcopam vini. ⁊
† ſ virorem fidei. la. n. dicūt eē cibū olerib⁹ cōfectū
vas olei ⁊ polentam et † lapaces et
ſ pinguedinem charitatis.
panes ⁊ caſeū. ⁊ profecta ē Cumq̄ʒ veniſſent ad portas ciuitatis: inuenerūt expectātem ozyā ⁊ p̄ſbiteros ciuitatis. Qui cū vidiſſent eaʒ: ſtupētes mirati ſūt nimis pulcritudinem ei⁹. Nihil tamē interrogātes eam: dimiſerūt tranſire. dicentes: Deus pr̄m noſtrorum det tibi gratiā ⁊ oē conſiliū tui cordis ſua ꝟtute corroboret. ⁊ glorieē ſuꝑ te hierl'm ⁊ ſit nomē tuū in numero ſcōrū et iuſtorum. Et dixerūt hi qui illic erant omnes vna voce. fiat. fiat. Judith vero orās dominū: trāſiuit ꝑ portas. ipſa ⁊ abra eius. Factū eſt aūt cū deſcēderet mōteʒ circa ortū dei
† ſ philoſophi gentium. i. curioſi perſecutores hūanarum diſciplinarum.
occurrerūt ei † exploratores aſſyri
ſ tenuerūt eā cum eccleſia a iudeis ad
orum. ⁊ tenuerūt eā dicentes. Un
gentes; tranſeuntem dogmatibus ſuis ſupare cupiebant.
venis aut quo vadis? Que reſpōdit. Filia ſum ebreorum. Jdeo ego fugi a facie eorum: qm̄ futuruʒ agnoui ꝙ dentur vobis in depredatōʒ ꝓ eo ꝙ ꝯtemñtes vos noluerīt vltro tradere ſeipſos: vt inuenirēt miſericordiā in conſpectu veſtrō. Hac de cauſa cogitaui mecum. dicens: Uadā ad faciē p̄ncipis holofernis vt indicem illi ſecreta illorum. ⁊ oſtēdam illi quo aditu poſſit obtinere eos. ita vt nō cadat vir de exercitu eius. Et cū audiſſēt viri illi verba eius. cōſiderabāt faciē eius. ⁊ erat in occulis eorū ſtupor: qm̄ pulcri
ſ ſinceritatē religionis
tudinē eius mirabātur nimis. Et dixerūt ad eā: Conſeruaſti animā tuā eo ꝙ tale reppiſti conſilium vt deſcēderes ad dominū nr̄m. Hoc aūt ſcias: qm̄ cum ſteteris in cōſpectu eius bene tibi faciet. ⁊ eris gratiſſima in corde eius. Duxeruntq̄ʒ illam ad tabernaculū holofernis nūciantes eā. Cumq̄ʒ intraſſet ante faciē eius: ſtatim capt⁹ ē in ſuis oculis holofernes. Dixerūtq̄ʒ ad eū ſatellites eius. Quis cōtemnat populum hebreorū qui tam decores mulieres habēt: vt nō ꝓ his merito pugnare cōtra eos debeamus? Uidens itaq̄ʒ iudith holofernē ſedētē i cāopeo qd̄ erat ex purpura ⁊ biſſo ⁊ auro. ⁊ ſmaragdo et lapidib⁹ precioſis itextū. ⁊ cū in faciē e⁹ intendiſſet adorauit eū ꝓſternens ſe ſuꝑ terram. ⁊ eleuauerūt eam ſerui holofernis iubente domio ſuo.

C. XI

Tunc holofernes dixit ei: Equo animo eſto ⁊ noli pauere in corde tuo qm̄

ſubito fiat rector alienę.

Dixeruntq̄ʒ. Sb dominatōe ſeculariuʒ principū libere manere ꝑmāſerūt. Sic traianus licet ī primis xp̄i ꝓfeſſores pſecutus ſit plinio ſc'do admonente leuioribus decretis edictū ſuū temꝑauit. Elius quoq̄ʒ adrian⁹ ꝑ quadratū diſcipulū apſorū et ariſtidē athenienſem viruʒ de xp̄iana religione eruditus ad municiū fundanū ꝓcōſulē aſie epl'am miſit vt nemini liceaʒ xp̄ianū ſine criminis obiectōne aut ꝓbatōne dānare.

Adorauit eū. Nō ꝑturbatōne timoris: ſed obſeruatōe ordinis. Unde ⁊ ſubditi eſtote i oīm timore do. ⁊ deū timete re. ho. Et apſus. Qui ꝑtāti reſiſtit dei ordinatōni reſiſtit. Unde helias regē impiuʒ achaʒ adoraſſe legit'. Und' paulus apd' agrippā regē ⁊ feſtū preſidē cām ſuam agēs verba māſueta ꝓtulit. Similit' apd' holofernem iudith de aduentu ſuo ⁊ iudeorum caſu futuro loquitur; nō adulatorie mē

tiendo· ꝗ futura ꝓphe
tice ꝑdicēdo.

ego nūꝗ nocui virum qui voluit
ſeruire nabuchodonoſoꝛ regi. Po
pulus autē tuus ſi nō cōtempſiſſet
me: nō eleuaſſem lanceā meā ſuꝑ
eum. Nunc aūt dic mihi q̄ ex cau
ſa receſſiſti ab illis· et placuit tibi
vt venires ad nos? Et dixit illi iu-
dith· Sume verba ancille tue· qm̄
ſi ſecutus fueris verba ancille tue
ꝑfectam rez faciet domin⁹ tecum.
Viuit enim nabuchodonoſoꝛ rex
terre ⁊ viuit virtus eius q̄ eſt in te
ad correptiōem oīm aīarum erran
tiuz: quoniā nō ſolū hoīes ſeruiēt
illi ꝑ te: ſed ⁊ beſtie agri obtemꝑāt
illi. Nūciaꝝ eni animi tui īduſtria
vniuerſis gentibus· ⁊ indicatū eſt
omni ſeculo: qm̄ tu ſolus bonus ⁊
potens es in omni regno eiuſ· ⁊ di
ſciplina tua oībus ꝓuincijs ꝑdi
catur. Nec hoc latet qđ locutus ē
achior· nec illđ ignoꝛatur quod ei
iuſſeris euenire· Conſtat eni deuz
noſtrū ſic peccatis offenſū: vt man
dauerit per ꝓphetas ſuoſ ad po
ꝗ tempoꝛe titi et veſpaſiani
pulum ꝙ tradet eum ꝓ peccatis
ꝗ morte chriſti.
ſuis. Et quoniā ſciūt ſe offendiſſe
deum ſuuz filij iſrael· tremoꝛ tuus
† ꝗ ſicut ioſephus in eadē obſidione narrat eueniſſe.
ſuꝑ ipſos eſt. Inſuꝑ etiam fames
ꝗ inopia.
inuaſit eos ⁊ ab ariditate aque iā
inter moꝛtuos cōputātur. Deniq̄
hoc oꝛdināt· vt interficiant pecoꝛa
ꝗ hoc quoq̄ tūc factum eſt.
ſua ⁊ bibāt ſanguinē eoꝝ· ⁊ ſancta
domini ſui q̄ ꝑcepit deus nō cōtin
gi· in frumēto vino ⁊ oleo hec cogi
tauerūt impendere· ⁊ volūt conſu
mere q̄ nec manibus deberēt cōtin
gere. Ergo qm̄ hec faciūt: certum ē
† ꝗ tūc quoq̄ chriſtiani admoniti in opidum pellam
ꝙ i ꝑditōnem dabuntur. Et ego
trans ioꝛdanē fugierunt.
ancilla tua cognoſcens fugi ab ill'·
et miſit me dominus hec ipſa nun
ciare tibi. Ego eni ancilla tua deū
colo etiā nūc apud te. ⁊ exiet ācilla
tua ⁊ adoꝛabo deum· ⁊ dicet mihi·
quādo eis reddat peccatū ſuum· ⁊
veniens nunciabo tibi: ita vt ego
adducā te ꝑ mediam hierlm. Et ha
bebiſ oēm populū iſrael ſicut oueſ
q̄bus nō eſt paſtoꝛ· ⁊ non latrabit
vl' vn⁹ canis cōtra te: qm̄ hec mihi
dicta ſūt per ꝓuidenciā dei. Et qm̄
iratus ē illis deus: hec ipſa miſſa
ſum nūciare tibi. Placuerūt autē
oīa verba hec corā holoferne ⁊ co
ram pueris eius· ⁊ mirabantur ad
ſapientiā eius. et dicebāt alter ad
alterū. Nō eſt talis mulier ſuꝑ trā
in aſpectu· i pulcritudine et i ſenſu
verboꝝ. Et dixit holofernes. Bn̄
fecit deus q̄ miſit te ante populuz
ꝗ vel ducas
vt des illū tu in manibus noſtris.
et qm̄ bona ē ꝓmiſſio tua: ſi fecerit
michi hoc deus tuus· erit et deus
meus· ⁊ tu i domo nabuchodono
ſoꝛ magna eris· ⁊ nomē tuū nomi
nabitur in vniuerſa terra.

Miſſa ſum nūci. Prima via ſalutis fuit gentibus ꝑdicatores euangelij gratāter recipere et fidē ꝑbere· ⁊ ꝑ eoꝝ doctrinaz ad agnitōnē veritatis venire

C. XII.

ꝗ holofernes et pꝛincipes ſeculi
ꝗ eccīa eni requieſcit apud eos qui in
telligentiā et fidē ſanā recipiunt. i the
ſauro mentis.
TUnc iuſſit eaz
introire vbi repoſiti erant
theſauri eius ⁊ iuſſit illic manere
eam· ⁊ cōſtituit q̄d dareꝝ illi de cō
ꝗ de cultu religioīs ſue· ſtudēt enim ad illecebras
uiuio ſuo. Cui reſpondit iudith et
carnaliū voluptatū adducere et ꝑtrahere.
dixit: Nūc nō potero manducare
ex his q̄ mihi ꝑcipis tribui ne veni
at ſuꝑ me offenſio. Ex his aūt que
michi detuli· māducabo. Cui holo
ꝗ i. pꝛiceps ſeculi ꝗ videtur talibus cultus re
fernes ait: Si defecerit tibi iſta q̄
ligionis vilis et deſpectus.
tecuz detuliſti: quid faciemus tibi
ꝗ grām diuinā ſibi celeriter
Et dixit iudith. Viuit aīa tua de⁹
ſubuenire repꝛomittit.
meus: quoniam non expendet oīa
hec ancilla tua· donec faciat deus
in manu mea hec q̄ cogitaui. Et in
duxerūt illā ſerui eius i tabernacu
lum quo ꝑceꝑat· ⁊ petijt dū introi
ꝗ huius ſeculi
ret vt daretur ei copia nocte· et aū

nõ ſ e vobis vanũ ſurgere añ lucẽ
lucem egrediẽdi foraſ ad oratõem
ꝛ deprecãdi dominũ. Et ꝓcepit cu
bicularijs ſuis vt ſicut placerꝫ illi
exiret ꝛ introiret ad orãdum deuꝫ
catholice cõfeſſiõis .p.f.dẽ .ſpem.et charitatẽ.
ſuũ per triduũ. Et exibat noctibuſ
† fonte lacrimarũ.vñ.lauabo p ſingu.
in vallez bethulię. ꝛ † baptizabat ſe
n.l.m.l.m.ſ.m.ri.
in fõte aquę. Et vt aſcendebat ora
bat ad dominũ deuꝫ iſrael: vt diri
geret viã eiuſ ad liberatõeꝫ populi
ſui. Et introiẽs mũda manebat in
tabernaculo. vſqꝫ duꝫ acciperet eſcã
ſuã in veſperũ. Et factũ eſt quarto
luce euangelij choruſcante.victoria de hoſte ſperatur.
die holofernes fecit cenam ſeruis
ſuiſ. ꝛ dixit ad vagao eunuchũ. Va
de ꝛ ſuade hebreã illam vt ſponte
cõſentiat habitare mecũ. Fedũ eſt
eni apud aſſyrios ſi fęmina irrideat
virũ agendo: vt imunis ab eo tran
ſeat. Tũc itroiuit vagao ad iudith
que vagao hortatur ad illicitas voluptates ptinẽt.
ꝛ dixit Nõ vereat bona puella in
troire ad dñꝫ meuꝫ. vt honorifice
tur añ faciẽ ei⁹. ꝛ mãducet cũ eo et
bibat vinũ in iocunditate. Cui iu
q iudith rñdit cõſtantis animi: oſtendũt virtutes
dith rñdit. Quę ego ſum vt cõtra
deo ambigue illuſorẽ illudit.
dicam domino meo? Omne qđ erit
ante oculos eius bonũ ꝛ optimũ
ſummo deo.
faciam. Quicqđ aũt illi placuerit:
hoc mihi erit optimũ oĩbus dieb⁹
que reſurgere hortatur a ruina ĩpietatis
vitę meę. Et ſurrexit et ornauit ſe
virtutum operibus
veſtimẽtis ſuis. ꝛ ingreſſa ſtetit ãte
† ſpirituales.n virtutes ad carnales cõcupiſcẽtias multi reficiunt quas per predicatores audiunt
alijs ſumus odor mortis ĩ mortẽ
faciẽ eius. Cor aũt holofernis † cõ
alijs odor vite in vitam.
cuſſum ẽ: erat eni ardens in cõcu
piſcentia eius. Et dixit ad eã holo
fernes: Bibe nunc ꝛ accũbe in io
cũditate: qm̃ inueniſti gratiã corã
me. Et dixit iudith: Bibã domine:
quoniam magnificata eſt aĩa mea
hodie ꝓ oĩb⁹ diebus meis Et acce
pit ꝛ mãducauit ꝛ bibit coraꝫ ĩpo
ea q̃ parauerat ancilla ei⁹. Et iocun
dus factus ẽ holofernes ad eam.
de quo.nolite inebriari vino ĩ quo ẽ luxuria et fel draconũ vinũ eorum.
bibitqꝫ vinũ multũ nimis quãtum
nunqꝫ biberat in vita ſua.

C. XIII.

ET autem ſero
factum eſt. feſtinauerũt
ſerui illius ad hoſpitia ſua. ꝛ cõclu
ſit vagao oſtia cubiculi. ꝛ abijt. E
rant autẽ omẽs fatigati a vino. E
ratqꝫ iudith ſola ĩ cubiculo. Porro
holofernes iacebat in lecto nimia
de quo nolite inebriari ⁊c † .i.luxuria. eccia.
† ebrietate ſopitus. Dixitqꝫ iudith
vnicuiqꝫ fideliũ. hoſtiorũ.ſ.cuſtodiã .ſ.catholice fidei obſeruantiã cõmiſit.
puellę ſuę vt ſtaret foriſ añ cubicu
aĩo cõſtanti.
lum ꝛ obſeruaret. Stetitqꝫ iudith
† ſupnũ auxiliũ. intima deuotõe cordis.
ante lectũ. † orans cũ lacrimis ꝛ la
interiorũ.
biorꝫ motu in ſilentio dicens: Con
infirmã cõfidẽtẽ ĩ te. videntiũ te velociter exaudi me.
firma me dñe deus iſrael: ꝛ reſpice
in qua neceſſe ẽ.
in hac hora ad opa manuũ mearũ
eccleſiam.
vt ſicut ꝓmiſiſti hierlẽm ciuitatẽ tuã
ab imo vitiorũ in te.
erigas. ꝛ hoc quod credẽs ꝑ te poſ
de liberatõe aĩ qui pſeuerauerit v.ĩ f. ſ.e.
ſe fieri cogitaui. ꝑficiam. Et cũ hęc
† praui cordis duriciam.que errorem gerunt pane ſecuritatis
dixiſſet: acceſſit ad † colũnaꝫ q̃ erat
† maliciã inique intentõnis
ad caput lectuli eius. ꝛ † pugionem
apiendo alijs
eius q̃ in ea ligat⁹ pẽdebat exoluit
Cũqꝫ euaginaſſet illũ: apprehẽdit
elatõnẽ ſup(er)bẽ mentis.
comã capitis ei⁹ et ait: cõfirma me
dñe deus ĩ hac hora. ꝛ ꝑcuſſit bis
cõtumaciã iniq actõis occaſionẽ ꝓpter ue temptatõnis
in ceruicẽ eiuſ. ꝛ abſcidit caput ei⁹
detegendo alijs qđ ẽ rhete muſcarũ .i.inſidie doloſe cogitatõnis qbus ſimplices et ĩcautos decipit.
ꝛ abſtulit canopeũ eius a colũnis
inimicũ infirmũ oſtendit et debilẽ vt ſciant eũ milites chriſti poſſe ſupare
ꝛ euoluit corpus eius trũcum. Et
adepta victoria.
poſt puſilluꝫ exiuit: et tradidit ca
auditoribus ſuis.
put holofernis ãcillę ſuę. ꝛ iuſſit vt
memoriã cordis.
mitteret illđ in perã ſuã. Et exierũt
ſpõſa et adoleſcentula.
duę ſcđm cõſuetudinẽ ſuam quaſi
ad oratõeꝫ ꝛ tranſierũt caſtra. ꝛ gy
rantes vallẽ venerũt ad portã ciui
eccleſia.
tatis. Et dixit iudith a longe cuſto
caſtrorum eccleſie. ſuffragijs vrĩs celi: vnde. aperite mihi por. ⁊c
dibus murorꝫ. Aperite portas qm̃
vt ĩ membris. q̃ ẽ caput.
nobiſcũ eſt deus: q̃ fecit virtutẽ in
iſrael. Et factũ eſt cũ audiſſent viri

Et accepit ꝛ m. Nõ inquinatur cibis gentiliũ aut ſupſtitõe. Eccleſia eñi inter gentes habitans ydolatra non polluit. ſed his q̃ deuotio fidelium per obedientiã ꝓparat vtitur. Unde me⁹ cibus ẽ vt faciã voluntateꝫ eius qui miſit me pris

In lecto. Nefãde ſecuritatis. qꝛ ſe impune peccare confidit Unde. Impius cum in profundũ vitiorum venerit. cõtemnit.

Caput holo. ⁊c Recordatõneꝫ cõfecti belli ſollicite iubet memorari. Unde. Sobrij eſtote ꝛ vi. ⁊c.

Venerũt ad. Introitũ regni. xp̃um .ſ. q̃ dicit. Ego ſum hoſtiũ et via ꝑ me ſiquis introierit. ſal. ꝛ p. Et alibi. Uenite ad me oẽs qui la. ꝛ o. e. ꝛ e. r. v.

Cuſtodibus. Id ẽ doctoribus q̃ verbo et exemplo eccleſiã muniunt. ꝛ ad vitã eternaꝫ introducunt. De qbꝰ dr̃. Sup muros tuos hierlẽm cõſtitui cuſtodes. Uel angelicis ſpiritibus qui nobis ĩ cuſtodiã miſſi malignos ſpũs excludunt.

Aperite p. Id ẽ. deuotõnẽ cordis. Unde dr̃. Qui habet aures audiendi audiat. quid ſpi. d. ec. ẜm illđ. Beatus qui cãm ſuaꝫ loquitur in aure audientis. Dñs virtutem populo ſuo dabit. cuꝫ quo .ſ. apicem celeſtis regni aſcendit. Unde Nemo aſcendit in celũ n. q. d. d. c. fi. h. q. ẽ ĩ celo

ſ doctrinā ſ ecclie. ſ maiores.
vocem eius vocauerūt pſbiteros
ſ audiendam.
ciuitatis. Et occurrerūt ad eā oēs
ſ plebe. ſ maiores.i.doctores.
a minimo vſq; ad maxim: quoniā
ſ tribulatōib9 oppſſaz
ſperauerūt eam nō eſſe venturam
ſ piā cordis intentōnem vniuerſas errorū tenebras
Et accendētes lumiaria cōgyraue
expellentem
runt circa eam vniuerſi. Illa autē
aſcendēs i eminentiorē locū. iuſſit
ſ vn̄: audi iſrael et tace ſ attenti ſ a ſtrepitu mōi
fieri ſilentiū. Cūq; oms tacuiſſent
ſ ñ me ñ hoiem.
dixit iudith: Laudate dn̄m deum
noſtꝝ. q̄ non deſeruit ſpantes in ſe
ſ vn̄ ego ſeruus tuus et f.a.t.
ꝛ in me ancillā ſuam adimpleuit
miſericordiā ſuam quā ꝓmiſit do
ſ femine.
mui iſrael. ꝛ interfecit in manu mea
ſ diabolum.
hoſtem populi ſui in hac nocte. Et
ſ hoſtis.
ꝓferens de pera caput holofernis
ſ mentem:
oſtendit illis. dicens: Ecce caput
holofernis pncipis militie aſſyri
ſ ecce ſ domū i qua confi
orū. Et ecce canopeū illius i quo
debat
recūbebat in ebrietate ſua. vbi ꝛ p
manū femine pcuſſit illū dn̄s deuſ
noſter. Viuit aūt ipe domin9. qm̄
cuſtodiuit me angeluſ eius. ꝛ hinc
euntē ꝛ ibi cōmorātem ꝛ inde huc
reuertētem. et non pmiſit me dn̄s
ancillam ſuam coinquinari: ſed ſine
pollutione peccati reuocaui me vo
ſ nō mea.
bis. gaudentem in victoria ſua: in
ſ euaſi manus hoſtis.
euaſione mea in liberatōe veſtra.
ſ vnanimiter ſ ſolus.
Cōfitemini illi oēs qm̄ bonuſ. qm̄
ſ effectus miſericordie.
in ſeculū miſericordia ei9. Vniuer
ſi aūt adorātes dominū dixerunt
ad eam: Bn̄dixit te dn̄s in virtute
ſ cōtriuit inimicum et ſatelli
ſua: q2 p te ad nihilū redigit inimi
tes eius
cos nr̄os. Porro ozyas princeps
ſ cuius fides
populi iſrael. dixit ad eā: Bn̄dicta
et confeſſio in toto orbe obtinet palmam. ſ multe
es tu filia a dn̄o deo excelſo p̄ oib9
filie cōgregauerūt diuitias.t.ſ.e.v.
mulieribus ſup terrā. Benedict9
dn̄s q̄ creauit celū ꝛ terram. qui te
direxit i vulnera capitis principiſ
inimicoꝝ nr̄oꝝ: quia hodie nomē
tuū ita magnificauit vt nō recedat
laus tua de ore hoim. q̄ memores
fuerit virtutis dn̄i in eternū: p q̄b9
nō pepciſti aie tue ꝓpter anguſtiaſ
ꝛ tribulatōez generis tui: ſed ſubi
uenisti ruine ante cōſpectū dei nr̄i
Et dixit oīs popul9. fiat fiat. Por
ro achior vocatus venit. Et dixit ei
iudith. Deuſ iſrl' cui tu teſtimoniū
dediſti ꝙ vlciſcatur ſe de inimicis
ſuis: ipe caput oim incredulorꝝ in
ſ huius ſeculi.
cidit in hac nocte i manu mea. Et
vt ꝓbes q2 ita eſt: ecce caput holo
fernis q̄ in cōtemptu ſuperbie ſue
deū iſrael cōtempſit. ꝛ tibi interitū
minabatur dicens: cum captus fu
erit populus iſrael. gladio pforari
p̄cipiam latera tua. Videns autē
achior caput holofernis. āguſtia
tus ē p̄ pauore cecidit in faciē ſuā
ſup terram ꝛ eſtuauit anima eius.
Poſtea vo q̄ reſumpto ſpū recre
atus eſt. pcidit ad pedes eius. et
adorauit eā ꝛ dixit: Benedicta tu
a deo tuo in oī tabernaculo iacob
qm̄ in oī gente q̄ audierit nom̄ tuū
magnificabit' ſup te deus iſrael.

C. XIIII

ſ docet eccleſia filios ſuos qualiter per
ſequantur hoſtem ſpiālē

Dixit autem iu
dith ad oēm populū. Au
ſ aperite cōtritā eē hoſtis ſuperbiā
dite me fratres. Suſpēdite caput
ſ doctrina euangelij qua muniuntur redentes
hoc ſup muros noſtros. ꝛ erit cū
ſ intellexerit. ſ ſol.ſ. diuine placatōnis et ſolacij ſe
rē:tas † ſ ſcutū fidei. loricā iuſticie. galeā ſalutis qō
eſt verbum dei.
exierit ſol. accipiat vn9 q̄ſq; † arma
ſua. ꝛ exite cū impetu: nō vt deſcē
datis deorſum ſed q̄ſi impetū faci
entes. Tunc exploratores neceſſe
erit vt fugiant ad pncipes ſuū exci
tandū ad pugnā. Cūq; duceſ eoꝝ
cōcurrerint ad tabernaculū holo
fernis. ꝛ inuenerit eū truncum in
ſuo ſanguie volutatū: decidet ſup
eoſ timor. Cūq; cognoueritiſ fugere
eos. ite poſt illos ſecuri: quoniam

Illa aūt aſ. Ad celeſtia dogmata ſermonē cōuertens. ꝛ ad laudandū deū pro beneficijs ſuis auditores attollens.

Aperiens. De quo. Ipa conteret caput t. ꝛc. Et in euāgelio. Dabo vobis poteſtatem calcandi ſup ſerpentes. ꝛ ſcor: ꝛ ſup oēs virtutes inimici.

Ecce ca. Quaſi. ſcitote quāta ſit malignitas. quanta fraus inimici noſtri. quanta pietate a nobis ſupatus ſit. q̄s illeſos ab oī fraude ꝛ erroriſ contaminatōe cuſtodit. vt his inſpectis cōditori ꝛ redemptori noſtro gratias agatis. Unde. Sobrij eſtote et vi. ꝛc. Et timeo ne ſicut ſerpens ſeduxit euam aſtutia ſua. ita ꝛ ſenſus noſtri corrūpantur. Et itē. Cōfortamini in domino ꝛ i p. u. e. et induite vos ar. dei.

Quia hodie. ꝛc. Laus eccle nō recedꝫ de ore hoim: q̄ memores ſunt ſtudij et operum eius q̄ p dilectionē dei et proximi preſentes tribulatōnes ſecura ſuſtinet. fide plēa ꝛ ſpe firma. attendens eminētiā celeſtiū p̄mioꝝ. vbi ſociabitur btitudini angelorum.

Videns aūt. Per achyor principē ammonitarū pagani vel heretici deſignant' qui videntes ecclie fidem hoſtiū ſupaſſe ferocitatē nimio pauore cōcutiūtur. ꝛ ſuperbiā ſuā humiliātes eccleſiam venerantur: et ſequaces ſuos errorē relinquere. ꝛ fidelibus ſeſe ſociare hortātur. Unde yſaias. Venient ad te curui filij eorum qui te humiliauerunt. ꝛ adorabūt veſtigia pedū tuorū oēs q̄ detrahebant tibi.

cōteret eos ſub pedibus veſtris.
Tunc achioꝛ videns virtutē quā
fecit deus iſrael · relicto gētilitatis
ritu credidit deo · et circūcidit car
nem ꝑputij ſui ⁊ appoſitꝰ eſt ad po
pulū iſrael · ⁊ oīs ſucceſſio generis
eiuſ vſq; in hodiernū diem · Mox
ſicut fuerat ſpatū.
aūt vt ortuſ eſt dies ſuſpenderunt
ſuꝑ muros caput holofernis: acce
pitq; vnuſquiſq; vir arma ſua ⁊ e
vel m.
greſſi ſunt cū grandi ſtrepitu ⁊ vlu
eccleſie cōf. dentiā cōtra ſe · pricipes ꝑ
latu. Quod vidētes exploratores
ſecutorū · ad tēpla idolorū · auxilium petenteſ
ad tabernacl'm holoferniſ cucurre
rūt. Porro hi q̄ i tabernacl'o erāt
vēiētes ⁊ aū ingreſſū cubicl'i ꝑſtre
pētes excitādi gr̄a iq̄etudinē arte
moliebantur · vt nō ab excitantibꝰ
ſed a ſonātibꝰ holofernes euigila
ret. Nullus eni audebat cubicl'm
virtutis aſſyrioꝝ pulſando aut in
trando apire. Sed cū veniſſent eiꝰ
primi perſecutores
duces ac tribūi ⁊ vniuerſi maioreſ
gentilium. · ſacrdotibus
exercitus aſſyrioꝝ: dixerūt cubicu
idolorum. · qui audetis. q̄bus eſt permiſſa licētia.
larijs. Intrate ⁊ excitate illū: quo
opprobrioſe. · priſtino timore.
niā egreſſi mures de cauernis ſuiſ
auſi ſūt ꝓuocare nos ad prelium.
Tūc ingreſſus vagao cubiculū eiꝰ
ſtetit ante cortinā · ⁊ plauſum fecit
manibus ſuis: ſuſpicabaẗ eni illū
cū iudith dormire. Sed cū nullū
motū iacentis ſenſu auriū capet ac
ceſſit ꝓximans ad cortinā · ⁊ eleuāſ
eā videnſq; cadauer abſq; capite
holofernis in ſuo ſanguine tabefa
ctum iacere ſuꝑ terrā: exclamauit
voce magna cū fletu ⁊ ſcidit veſti
menta ſua. Et ingreſſꝰ tabernacl'm
iudith nō inuenit eam. Et exiliuit
foras ad populū ⁊ dixit: Una mu
lier hebrea fecit cōfuſionē i domo
regis nabuchodonoſor. Ecce enī
holofernes iacet i terra ⁊ caput eiꝰ
nō eſt in illo. Qd dum audiſſet ꝓn

Tūc ingreſſus.
Duces pſecutorū de
os ſuos cōtra eccleſiā
poſcentes auxilium in
ueniūt eos ꝓpria fedi
tate ſpurciſſimos ⁊ oī
virtute deſtitutos. vñ
fuge ſe cōmendantes
reliquunt ea i quibus
tpaliter cōfidebant. ñ
ē eñi prudentia · nō eſt
ſapiā nec cōſiliū cōtra
deum. Vñ Hieremi
as ait. Nō effugiet ve
lox · nō ſaluabitur for
tis ⁊c.

cipes virtutis aſſyrioꝝ · ſciderunt
oēs veſtimēta ſua · ⁊ intolerabiliſ
timor ⁊ tremor cecidit ſuper eoſ · ⁊
turbati ſūt animi eorum valde. Et
factꝰ eſt clamor incomparabilis in
medio caſtrorum eorum.

C. XV.

Qunq; omnis
exercitꝰ decollatū holofer
nē audiſſ; fugit mēſ ⁊ ꝯſiliū ab eiſ
⁊ ſolo tremore ⁊ metu agitati fuge
ꝓſidiū ſumūt: ita vt nullus loq̄ret
cū ꝓximo ſuo · ſed inclinato capite
relictis oībus euadere feſtinabant
hebreos: quos armatos ſuꝑ ſe ve
nire audierant: fugientes per viaſ
campoꝝ ⁊ ſemitas collium. Vidē
pdicatores. · eccīe cedentes
tes itaq; filij iſrael fugiētes · ſecuti
ſunt illoſ: deſcenderūtq; clangēteſ
euāgelicis. · valida intentōne. · fugientes.
tubis · et vlulantes poſt ipſos. Et
impiorum diuerſi ſunt erroreſ
qm̄ aſſyrij non adunati · in fugam
idiſcreti · multitudīs credētiū e.c.v.et a.v.
ibant ꝓcipites. Filij aūt iſrael vno
agmine ꝑſequentes: debilitabant
omnes quos inuenire potuiſſent.
robur dñi. ſ. ſtrēuitas predicatorū q̄ fide cōfor
tati per verbū euāgelij ſcitant oēs cōtra hoſtes reli
gionis.
Miſitq; ozyas nuncios per oēs
ciuitates ⁊ regiones iſrael. Omis
itaq; regio oīſq; vrbs elctā iuuen
tutem armatā miſit poſt eos · et ꝑ
ñ oz miles chriſti ocioſus eſſe hoſte intra patriam
manente.
ſecuti ſunt eoſ i ore gladij quouſq;
cōuerſatōnis · cogitatōis. locutōnis.
actōnis.
ꝑuenirent ad extremitatem finiū
ſuoꝝ. Reliqui aūt qui erant in be
thulia · igreſſi ſunt caſtra aſſyriorū
et predam quā fugientes aſſyrij re
liquerant · abſtulerunt: ⁊ onuſtati
ſūt valde. Hi āto q̄ victores reuer
ſi ſunt ad bethuliam. oīa que erāt
illoꝝ abſtulerunt ſecū: ita vt non
que moiſes ð egipto vult edu
eſſet numerus in pecoribuſ · in iu
cere. pharao retinere
mentis ⁊ vniuerſis mobilibꝰ eoꝝ
vt a minimo vſq; ad magnū oēs
diuites fierent de ꝑdatōibus eorū

Videntes itaq;
Gedeon contra madia
nitas pugnaturus nō
haſtā · ñ clipeū ſed tu
bas et lampades tulit
ꝑfigurāſ euāgelij ꝑco
cones q̄bꝫ ñ ē collucta
tio aduerſus carnē et
ſanguinem · ſed cōtra
ſpūalia nequitie i cele
ſtibus ⁊c. ⁊ pugnāt ꝑ
dicatōnis voce ⁊ mira
culorū fulgore.

Omnis itaq;.
Ad ꝑdicatōnē verbi
dei ex ſingulis gentibꝫ
et prouincijs ꝓbate ꝑ
ſone · ⁊ viribus accin
cte ſanimi ad militiam
domini veniant. Vñ
yſaias. Ecce iuſti delō
ge veniēt · ⁊ ecce illi ab
aquilone ⁊ mari ⁊c.

ſ hieſus vel reſurrectõ dñi:q̃ dicit: ego ſuz reſurrec et vita. ſcd̃m ordĩ.melchi.
Joachym autẽ ſumm⁹ pontifex de
ſ deſcendit de celis: ſ in vterum virginis q̃ domus dei vñ carnẽ aſſumpſit:
hieruſalez venit in bethuliaz cum
ſ diſcipulis quos elegit ſ pbarẽ eccĩe fidez
vniuerſis preſ biteris ſuis vt vide
et dilectõz ſ deuotõe mẽtis opatõnez demõſtrans.
ret iudith. Que cũ exiſſet ad illuz:
ſ dñs benedicit eccleſiã:cũ grãrum vbertate replet ꝛ oĩbus laudabilẽ exhibet:vñ. Surrexerunt filij ei⁹ et beatiſſimã predicauerũt.et vir eius laudauit eã
benedixerũt illam oĩs vna voce.
dicentes: Tu gloria hieruſalez. tu
leticia iſrael. tu honorificentia po
ſ cõtra principẽ mundi.
puli noſtri. quia feciſti viriliter. et
ſ a dño. †ſ ſincerĩtatem fidei.vñ.deſpondi vos
confortatũ eſt cor tuum eo q̃ †caſti
vni viro virginẽ caſtam ex.o.c. xpõz
tatem amaueris ꝛ poſt virum tuũ
ſ hereticorum corruptõnem.
alterũ neſcieris. ideo ꝛ manus dñi
confortauit te. ꝛ ideo eris bñdicta
† ſ filij eccleſie tam maiores q̃ minores.
in eternum. Et dixit † oĩs populus
fiat. fiat. Per dieſ aũt triginta vix
collecta ſunt ſpolia aſſyriorũ po-
ſ oẽs eni fideles quidquid hoſti rapiunt ad eccleſie laudem et ſtudium referunt.
pulo iſrael. Porro aũt vniuerſa q̃
holofernis peculiaria fuiſſe pbata
ſ ſapiẽ
ſunt: dederunt iudith in auro ꝛ ar
ſ eloquẽtie ſ opibus iuſticie ſ virtutum.
gento ꝛ veſtibus ꝛ gemmiſ et omĩ
ſ ornamẽto variarũ diſciplinarum:
ſupellectili. ꝛ tradita ſunt oĩa illi
ſ oĩa mẽbra xpĩ ſ hoc pficietur ĩ fine mundi qñ plenarie exultabunt ſancti triũpha to pĩcipe mundi.
a populo. Et oẽs populi gaudebãt
ſ voce iubilatõnis.
cum mulierib⁹ ꝛ virginibus ꝛ iu
ſ cõcordi iubilatõne p triũpho ſuo
uenibus in organis ꝛ cytharis.

C. XVI.

ſ Jam ſecura.beati qui habi.ĩ d.t.d.
Tunc cantauit
ſ cõfidẽs et laudãs
caticũ hoc domio iudith
ſ mortificatõis carniſ
dicens: Incipite dño in tympaniſ
ſ ſpũaliũ bonorũ vel laborũ.
cantate dño in cymbalis: modula
ſ boni operis. ſ corpe.
mini illi pſalmuz nouum: exultate
ſ mente. †ſ vñ. cõfidite ego vici mundum
ꝛ inuocate nomẽ eius. †Dominus
ſ potẽs ĩ plio ſ ſoli
cõterens bella. dñs nomen eſt illi
ſ eccĩam.
Qui poſuit caſtra ſua ĩ medio po-
ſ natõnũ. ſ quotidie paulatim.ĩ fine pfecte libe
puli ſui. vt eriperet nos de manu
rabit.
omniũ inimicorũ noſtrorũz. Venit
ſ p ſe et p ſuos.de quo.virga furoris mei aſſur.id ẽ diabolus ſ ſuperbie ſ frigore ĩfidelitatis
aſſur ex montib⁹ ab aq̃lone in mul
ſ vel virtutis ſ exercitus
titudine fortitudinis ſue: cui⁹ mul
ſ perſecutõibus. ſ predicatores ad orãm mũdantes.
titudo obturauit torrentes et equi
ſ ſupbia. ſ humiles.
eorũ cooperuerũt valles. Dixit ſe ĩ
ſ ira.libidine. ſ poſſeſſiões eccĩe.
cenſurum fines meos. et iuuenes
ſ fide et opibus robuſtos. ſ perſecutõis ſ ex ore ĩfan.et l.p.l.
meos occiſurum gladio: infantes
ſ pudicas aĩas.
meos dare in predam. ꝛ virgines
ſ vitiorum. ſ ſcz.
in captiuitatẽ. Dñs aũt oĩpotẽs
nocuit eũ. et tradidit eũ in manus
ſ eccleſie. ſ ligãs ancillis ſuis.
femine. ꝛ cõfudit eum. Non enim
ſ robore carnis.
cecidit potens eorũ a iuuenibus.
i.ſ ſagacitas humani ingenij.aut fortitudo terreni imperij
nec filij tytan pcuſſerunt eum. nec
excelſi gygantes impoſuerũt ſe illi
ſ id ẽ.cõleſſio. ſ amaritudinis. ſ alacritate.
ſed iudith filia merari in ſpecie fa
ſ virtutum ſ in baptiſmo
ciei ſue diſſoluit euz. Exuit enĩz ſe
ſ actu veteris hoĩs.p quo vir ſuus eã deſeruit:
veſtimento viduitatis. ꝛ induit ſe
ſ noui hoĩs ſ vñ. letetur inppetuũ
veſtĩmto leticie in exultatõe filiorũ
ſ vt exhilararet faciẽ e.in oleo le. ſ criſmatis.
iſrael. Unxit faciẽ ſuam vnguento
ſ fluentes motus cogitatõnũ
colligauit cincinnos ſuoſ mitra ad
ſ diuino timore et firma ſpe. ſ indumẽta pedum quibus preparati calciantur ĩ prepatõe e.pa.
decipiendum illũ. Sandalia eius
ſ virtutum.
rapuerũt oculos eius: pulcritudo
ſ voluptatem.
eius captiuam fecit aĩaz eius: am-
putauit pugiõe ceruicem ei⁹. Hor
ſ tẽptãtes. ſ mẽtiẽtes
ruerũt per ſe cõſtantiã eiuſ. ꝛ medi
ſ ptãtẽ ſ eccleſie ſ pſecutores
audaciaz eius. Tũc vlulauerunt
ſ dirigẽtium.
caſtra aſſyriorũ quãdo appuerunt
ſ fideles ſ beati qui eſuriũt et ſi.iu.
humiles mei: areſcentes in ſiti. Fi
eccleſiarum. ſagittis ſcripturarum
lij puellarũ cõpunxerunt eoſ. ꝛ ſicũ
ſ debiles. ſ gladio verbi
pueros fugientes occiderunt eoſ.
ſ dominus poteſ ĩ prelio qui dat fortitudinẽ plebi ſue.
perierũt in plio a facie dñi dei mei
ſ Nouum teſtamentum.quod idõ nouum: quia deum incarnatum nulla etas corporeis oculis antea aſpexit:
Hymnũ cantem⁹ domino et hym
ſ non idolis: ſed predicãdo alijs
num nouũ cantemus deo noſtro.
Adonay dñe. magnus es tu: ꝛ pre
ſ ſed per humilitatem et ſubiectõz placare
clarus in virtute. ꝛ quem ſuperare
nemo poteſt. Tibi ſeruiat oĩs crea
† ſ p filiũ ſ verbo dñi celi firma ſ pater: ti ſunt
tura tua qz dixiſti ꝛ †facta ſunt. mi
ſ ſanctum
ſiſti ſpiritũ tuũ ꝛ creata ſunt. et nõ

Per dies.xxx. Qui vniuerſum pñtiſ vite tempus ſignificãt quo popul⁹ dei d̃ hoſte triumphans ſpũaliter expoliat. vnde d̃ eccleſia dicitur. Confidit in ea cor viri ſui: et ſpo. nõ vid̃.

Porro autem. Sic populus dei ab egipto recedens ipſam ſpoliauit: vnde tabernaculũ cõſtruxit. Sic reges iuſti ſub teſtamẽto veteri q̃ hoſtibus abſtulerunt. ĩ miſterio templi cõſecrauerunt.

Iuuenibus i or. Quia tũc neq̃ nubẽt neqz nubentur. qr reſurgent oẽs in virum pfectum: ĩ mẽſurã etatis plenitudĩs xpĩ. vñ in reſurrectõe domini iuueniſ coopertus ſtola candida angel⁹ apparuit

Exuit eni ſe. Unde yſa. Cõfuſio ẽ ancille ſue. adoleſcentie tue obliuiſceris: et opprobrij viduitatis tue non recordaberis ampliuſ. qr dominabitur tui qui fecit te dominus exercituum nomẽ eius.

Horruerunt. Notare dz lector vtrũ opio vera ſit q̃ Cambiſes fili⁹ cyri a pleriſqz iſte nabuchodonoſor dictus ſit q̃ perſis. medis ꝛ aſſirijs ĩpauit

Adonay do. ꝛc. Unũ d̃.x. noĩb⁹ apd̃ hebreos ſignificãs q̃ oĩ creature dominetur. Et notand̃ q̃ vbiqz bis ponitur dominus. primum nomẽ tetragmaton eſt. ꝛ pprie ad deũ ptinet. ꝛ ineffabile d̃r. Secũdũ ɔmune q̃d ɔuenit hoĩbus. Et bene adonay dominus filius dei d̃r. qr de⁹ ꝛ hõ. domin⁹ ꝛ deus q̃ oĩb⁹ dominetur vl̃ ab oĩb⁹ timeatur.

ſ iuſſioni. ſ ſuperbia pcccatorum.
eſt qui reſiſtat voci tuę. Monteſ a
ſ iniquis cōſilijs. ſ ne poſſint iplere qd cepant. ſ ſubditis. aque multe. populi multi.
fundamētis mouebūtur cū aquiſ
ſ duricia qua ſe inſupabilez putabat ſ aduentū in iudicio.
petrę ſicut cera liqueſcent añ faciē
ſ cultores dei. hec eſt generatō q. do. ſ ſicut negligētes munorantur.
tuā. Qui aūt timēt te: magni erūt
ſ vel p oibus. ſ perpetuū ſ generatōni praue et peruerſe. de quo. venient hec omnia ſuper ge. i.
apud te per omia. Ue genti inſur
genti ſup genus meum. Dominuſ
ſ cui nemo reſiſtit ſ iniquitatem.
enim omnipotēs vindicabit in eiſ
ſ qñ dabit vnicuiqꝫ ſcōm opera ſua.
ſ in virga.
in die iudicij viſitabit illos. Dabit
exterius interius ſ q nō extinguētur. q ñ morientur
enim ignem et vermes in carnes
eorū: vt vrantur et ſentiant vſqꝫ in
poſt mortē holofernis. fugam hoſtis et cetera ſupradicta.
ſempiternū. Et factū eſt p⁹ hęc oīs
populus poſt victoriam venit in
ſupernam
hieruſalē adorare dñm. et mox vt
ab omni labe peccati: ſeipſos quos nouerunt domio
purificati ſunt. obtulerūt oēs olo
cauſta ⁊ vota ⁊ repmiſſiones ſuas
eccleſia. obtulit dño q ſunt vaſa in honorem.
Porro iudith vniuerſa vaſa belli
anīas fraude diaboli deceptas que illi crepte i vſum vertuntur ecclie
ca holofernis quę dedit illi popul⁹
ſ fraudes quas anathematizat mater eccleſia
⁊ canopeum quod ipſa ſuſtulerat
et damnat. ſ poſuit
obtulit in anathema obliuionis.
ſ hic ſpe in futuro ipſa re.
Erat aūt populus iocūdus ſcdm
ſ ſicut decet ſanctos.
ſ cogitationis. locutōis. opationis. vel fidei
faciē ſanctorum. ⁊ p tres mēſes gau
ſpei. et ca. quibus gaudent ſancti in incolatu huius mūdi.
dium hui⁹ victorię celebratum eſt
ſ pacto
cū iudith. Poſt dies aūt illos vn⁹
iudicio. ſ percipite regnū qd vobis. pa. ē ab origine mundi.
quiſqꝫ rediit in ſua. et iudith mag
ſ celeſti hieruſalem.
ſ fulgebunt iuſti ſicut ſol i re.
na facta eſt i bethulia ⁊ pclarior
ſ vñ. lxx. ſūt regine. et octoginta cōcubine vna columba mea.
erat vniuerſę terrę iſrł. Erat etiā
ſ hoc q deſpōdi vos vni viro. v. c. exhibere xpo
virtuti caſtitatis adiūcta: ita vt nō
ſ corruptōem voluptatis et caſtitatis.
cognoſceret virum oibus diebus
ſ mūdus ei crucifix⁹ et obliuioni tradit⁹
vitę ſuę: ex quo defunctus eſt ma-
ſ paſſionis. reſurrectōis. aſcenſionis.
naſſes vir eius. Erat aūt dieb⁹ fe
ſtis pcedens cum magna gloria.
ſ ſub eſtu tribulatōis. ſ mūdo ſ prioris erroris ſ quo relicto ſtatī emerſerūt moleſtie tribulationis.
Manſit aūt in domo viri ſui ānoſ
ſ vñ centenari⁹ numerus a leua tranſit in dexteram.
ſ legi moyſi q eſt in. v. libris contenta.
centū qnqꝫ: ⁊ dimiſit abram ſuā
ſ corpaliter cōdicōe humani generis
ſ ſepulti eni ſum⁹ cū illo p baptiſmū in mortē
liberā: ⁊ defuncta ē ac ſepulta cū
ſ mūdo mortua in baptiſmo vbi cōmorimur xpo vt reſurgam⁹ cum xpo.
ſ ſepelierunt ſtephanum viri timorati et fecerunt planctū magnū ſup eum.
viro ſuo in bethulia luxitqꝫ illam
oīs populus diebus ſeptē. In oi
ſ vñ quis ſepabit nos a caritate chriſti.
aūt ſpacio vitę ei⁹ nō fuit qui per
ſ temporalem
turbaret iſrael. ⁊ poſt mortem eiuſ
ſ in eternū qñ oio aufugiet dolor. et gemitus et cum xpo regnabimus in eternū.
ānis multis. Dies aūt victorię hu
ſ tranſitoribus quorū vnus dicebat. pegrin⁹ ſum ſicut omnes pres mei:
ius feſtiuitatis ab hebręis in nu-
mero ſanctorum dierum accipitur: ⁊ co
ſ cōfeſſorib⁹ xpi ſ quo p baptiſmū inimici poteſtatem euaſerunt.
litur a iudęis ex illo tempore vſqꝫ
ſ dum durat preſens ſeculum.
in pſentem diem.

Explicit liber Judith.

Incipit plogus in librum Heſter

Librū heſter varijs tranſlatoribus cōſtat eſſe vitiatū. quē ego de arcinis hebręorum reuelans verbū e verbo expreſſi⁹ tranſtuli. Quem librum editō vulgata laciniosis hinc inde verborum funib⁹ trahit addens ea q ex tpe dici poterāt. et audiri. ſicut ſolitū eſt ſcolarib⁹ diſciplinis ſūpto themate excogitare. qbus verbis vti potuit q iniuriā paſſ⁹ eſt: vł ille q iniuriā fecit. Uos aūt o paula ⁊ euſtochiū qm ⁊ bibliothecaſ hebręorum ſtuduiſtiſ itrare. ⁊ interpretū certamia cōpbaſtiſ tenentes heſter hebraycū librum per ſingula verba nr̄am tranſlationem aſpicite: vt poſſitis agnoſcere me. nihil etiā augmētaſſe addēdo ſed fideli teſtimonio ſimpliciter ſicut in hebręo habet. hyſtoriā hebraycā latię lingue tradidiſſe. Nec affectam⁹ laudes hominū. nec vitupatōnes expaueſcimuſ: deo eni placere curātes. minas hominū penitus nō timem⁹: qm deus diſſipat oſſa eorum qui hominibus placere deſiderant. ⁊ ſcdm aplm qui eiuſmōi ſunt. ſerui chriſti eſſe non poſſunt Rurſum in libro heſter alphabetū ex minio vſqꝫ ad theta litteram fecimus diuerſis in locis. volentes ſcz ſeptuaginta interptū ordinē per hoc inſinuare ſtudioſo lectori

In carnes. ⁊c. Quas amauerūt: d qbus naſcitur fetor vermiū. Caro et ſanguis vermes creat. q: delectatō carnalis cui ſal cōtinentię non reſiſtit. pęnā eternā generat luxurioſis. vñ. Uermis eorū ñ morietur. ⁊ ignis ñ extinguetur.

Et factum eſt. Adepta victoria d hoſtibus ſuis. quiſqꝫ electus ab omī labe purgatus pperat in ſupernā dei ciuitatē. vbi vera viſio pacis. vbi reddit vota ſua cōditori.

Erat autem. Gloria martirum ⁊ cōfeſſorū quā colit eccia vita et moribus glorioſa. Uñ. Cōſtituite diem ſolennē i frequētatōibus. i. frequenter vſqꝫ ad cornu. i. gratiā cōicatōnis corpis et ſanguinis domini. nec antea liceat recedere a viuis.

Centumquinqꝫ. Pro ęterna beatitudine cētenarius numerus a leua tranſit i dexteram.

Abram. Abram. Carnaliū cōuerſatōem quę ſp timori obnoxia ē i libtatē gratie. ⁊ ad ſecuritatē charitatis docēdo ⁊ exhortando perducit. vt nō timore ſ amore ſeruiat.

Luxit. ⁊c. Electi dei p omne tēpus: qd ſeptem diebus euoluit ppter peregrinatōnem pñtis ecclię i dolore et gemitu ñ affliguntur ex deſperatōne: ſed future vite recordatōne. iuxta illud. Fleuimus dū recorda. ſyon.